

PROCES VERBAL- Tipi i kontratës -

" Blerje karburanti "

**PËR ARGUMENTIMIN DHE MIRATIMIN E SPECIFIKIMEVE TEKNIKE DHE
KRITEREVE PËR KUALIFIKIM**

(Ky procesverbal është për efekt publikimi bashkë me dokumentet e tenderit)

OBJEKTI I PROCEDURËS : “ Blerje karburanti ”

KODI PËRKATËS NË FJALORIN E PËRBASHKËT TË PROKURIMIT (CPV):

Karburante 09100000-0

VLERA E FONDIT LIMIT:

6 666 660 (gjashtemilion gjashteqind e gjashtedhjetë e gjashtëmijë e gjashteqind e gjashtedhjetë) Leke pa T.V.SH

Loti 1 : Blerje naftë (gazoil 10 ppm) Fondi Limit : 6 036 660(gjashtemilion tridhjetë e gjashtëmijë e gjashteqind e gjashtedhjetë) leke pa tvsh

Loti 2 : Blerje benzine Fondi Limit : 467 500 (katerqind gjashtedhjetë e shtatëmijë e pesëqind) leke pa tvsh

Loti 3 : Blerje gaz për automjete (propan) Fondi Limit : 162 500 (njëqind gjashtedhjetë e dymijë e pesëqind) leke pa tvsh

Në bazë të nenit 21, pika 2, të Ligjit nr.162/2020 “Për prokurimin publik” (i ndryshuar), nenit 2, pika 2/c dhe nenit 78, pika 2, të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” (i ndryshuar), autoriteti/enti kontraktor Ndermarrja e Sherbimeve Publike Sarandë ka hartuar procesverbalin për argumentimin dhe miratimin e specifikimeve teknike dhe kriterëve për kualifikim për procedurën e sipërcituar, me përmbajtjen si më poshtë:

Loti 1,2,3

I. KRITERET E VEÇANTA TË KUALIFIKIMIT

1. Kandidati/ofertuesi duhet të dorëzojë:

- a. Formularin Përmbledhës të Vetëdeklarimit, sipas shtojcës 9
- b. Sigurimin e Ofertës, sipas Shtojcës 4;

Argumentimi: Kërkesat e mësipërme bazohen në nenet 76, 82 dhe 83 të LPP(i ndryshuar), nenit 26, të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar

2. Kandidati/Ofertuesi duhet të dorëzojë:

2.1. Përshtatshmëria për të kryer veprimtarinë profesionale (nëse është e aplikueshme):

2.1.1 Sipas kritereve të përgjithshme të pranimit/kualifikimit

Argumentimi: Kërkesa e mësipërme bazohet në nenin 77, pika 1/a dhe 2, të LPP, nenit 41, pika 4, të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar

2.2. Kapaciteti ekonomik dhe financiar:

2.2.1. Për të provuar kapacitetet financiare dhe ekonomike, operatorët ekonomikë duhet të paraqesin vërtetim për xhiron vjetore për vitet financiare 2024,2025 ku vlera e xhiros për të paktën një nga vitet e periudhës së kërkuar duhet të jetë jo më e vogël se 40% të vlerës së përlogaritur të kontratës që prokurohet.

Argumentimi: Kërkesa e mësipërme është përcaktuar bazuar në vlerën e fondit limit të kësaj procedure, si dhe bazuar në nenin 77, pika 3, e LPP, si dhe nenet 43 e 55, të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar

Përcaktimi i vlerës së kërkuar argumentohet si më poshtë:

Në përcaktimin e vlerës së xhiros autoriteti kontraktor është referuar në pikën 2, gërma (c) të Nenit 43, Seksioni III të VKM nr.285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar.

Përcaktimi i viteve të kërkuara për paraqitjen e vërtetimit të xhiros vjetore është bërë bazuar në Ligjin nr. 8438, datë 28.12.1998 "Për tatimin mbi të ardhurat", i ndryshuar, Udhëzimit të Ministrit të Financave nr.5, datë 30.01.2006, "Për tatimin mbi të ardhurat", i ndryshuar, VKM-së nr. 922 datë 29.12.2014 "Për deklarin e detyrueshëm të deklaratave tatimore dhe të dokumenteve të tjera tatimore, vetëm nëpërmjet formes elektronike".

2.2.2. Operatorët ekonomikë duhet të paraqesin bilancet vjetore, për vitet financiare 2024,2025 të shoqëruara me Akt Ekspertizën e Ekspertit Kontabël të Autorizuar, vetëm në rastin kur janë në kushtet e përcaktimeve të nenit 41, gërma "c", të Ligjit nr.10091, datë 05.03.2009 "Për auditimin ligjor organizimin e profesionit të ekspertit kontabël të regjistruar dhe të kontabilistit të miratuar” , ku bilancet e dy viteve të njëpasnjëshme, nuk duhet të kenë raport negativ ndërmjet aktivitetit dhe pasivitetit.

Argumentimi: Kërkesa e mësipërme është përcaktuar bazuar në nenin 77, pika 3, e LPP, si dhe nenit 43, pika 4, të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar.

Përcaktimi i viteve të kërkuara për paraqitjen e bilanceve është bërë duke iu referuar legjislacionit të fushës, konkretisht, në nenin 29, pika 1 të Ligjit nr. 8438, datë 28.12.1998 "Për tatimin mbi të ardhurat" i ndryshuar si dhe kërkesave të Ligjit nr. 25/2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”.

2.3 Aftësitë teknike dhe profesionale:

2.3.1. Për të provuar përvojën e mëparshme, operatori ekonomik duhet të paraqesë dëshmi për realizimin me sukses të një ose disa kontratave të mëparshme, të ngjashme, të kryera gjatë tre viteve të fundit. Në çdo rast, vlera totale e kërkuar duhet të jetë në një vlerë jo më të vogël se 20% të vlerës së përlllogaritur të kontratës, që prokurohet dhe që është realizuar gjatë tre viteve të fundit, nga data e shpalljes së njoftimit të kontratës.

Si dëshmi për përvojën e mëparshme operatori ekonomik duhet të paraqesë vërtetime të lëshuara nga një ent publik për përmbushjen me sukses të kontratës, ku të shënohen vlera, afati i përfundimit të kontratës ose/dhe fatura tatimore të shitjes, të plotësuara sipas kërkesave të legjislacionit në fuqi, ku shënohen datat, shumat dhe sasi të mallrave të furnizuara.

Në rastin e përvojës së mëparshme të realizuar me sektorin privat, si dëshmi pranohen vetëm fatura tatimore të shitjes, të plotësuara sipas kërkesave të legjislacionit në fuqi, dhe të deklaruara në organet tatimore, ku shënohen datat, shumat dhe sasi të mallrave të furnizuara.

Argumentimi: Kërkesa e mësipërme është përcaktuar bazuar në nenin 77 të ligjit nr. 162, datë 23.12.2020 “Për prokurimin publik” të ndryshuar dhe nenit 40, pika 4 (ose në rastin e procedurave të thjeshtuara në nenin 55, pika 4/b), të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e Rregullave të Prokurimit Publik” i ndryshuar. Me anë të këtij kriteri kërkohet që operatorët ekonomikë të dëshmojnë që kanë përvojën e nevojshme për të zbatuar kontratën, prandaj është kërkuar që shërbimet e mëparshme të ngjashme të jenë në vlerën jo më pak se 20 % të vlerës së fondit limit, që është brenda vlerës kufi të përcaktuar në nenin e sipërcituar.

Përcaktimi i vlerës së kërkuar për kontratat e ngjashme argumentohet si më poshtë:

Referuar nenit 55 pika 4 gërma b e VKM nr.285 datë 19.05.2021 “Për miratimin e Rregullave të Prokurimit Publik” i ndryshuar është përcaktuar që kontratat e mallrave të mëparshme të ngjashme të jenë në vlerën jo më pak se 20 % të vlerës së fondit limit, për të vërtetuar aftësitë teknike të OE me qëllim përmbushjen nevojave të AK.

2.3.2 Subjekti ofertues duhet të ketë minimalisht 1(një) stacion të tregëtimit me pakicë të karburantit, brenda territorit të Bashkisë Sarandë, në një distancë të pershtatshme jo më shumë se 10(dhjetë) km nga Zyrat e Ndermarrjes së Shërbimeve Publike Sarandë, vërtetuar kjo me kontratë noteriale qeraje ose akt pronësie, ose të jenë të pasqyruara në ekstratin tregtar të operatorit ekonomik pjesëmarrës.

Argumentimi: Kërkesa e mësipërme, mbështetet me teper në një llogjikë të qartë dhe të thjeshtë, që konsiston në faktin që; automjeti për t’u furnizuar me karburant, nuk ka pse të përkohet një distancë, po themi, me teper se 10 km(vajtje-ardhje), duke humbur kështu kohë dhe gjithashtu duke rritur në mënyrë artificiale, jo produktive, konsumin e karburantit

2.3.3 Operatori ekonomik pjesemarrës, duhet të paraqesë raport analize nga Inspektoriati Shtetëror Teknik Industrial (ISHTI) për mallin objekt prokurimi, ku vlerat e treguesve të analizuar të perputhen me vlerat në specifikimet e kërkuara nga autoriteti kontraktor. Raport analiza nga ISHTI duhet të jetë lëshuar jo më parë se 6 (gjashtë) muaj nga dita e hapjes së ofertave.

Argumentim: Kërkesa e mësipërme është përcaktuar bazuar në nenin 77 të ligjit nr. 162, datë 23.12.2020 “Për prokurimin publik” të ndryshuar; nenit 40 pika 6/c, të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e Rregullave të Prokurimit Publik” të ndryshuar dhe ligjit Nr.10433 datë 16.06.2011 “Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë”. Me anë të këtij kriteri kërkohet që operatorët ekonomikë të dëshmojnë që mund të dorëzojnë dëshmi për rezultate të testimeve zyrtare, të lëshuara nga institucione të autorizuar, që vërtetojnë pajtueshmërinë e produkteve me specifikimet teknike.

2.3.4 Subjekti ofertues duhet të paraqesë dhe deklaratat si më poshtë:

- Subjekti duhet të deklarojë, se merr përsipër furnizimin me karburant me pakicë me shërbim 24 orë, me karta elektronike të personalizuar me targat e automjeteve të autoritetit kontraktor dhe Karte elektronike gold për mjetet motorrike stacionare.
- Subjekti duhet të deklarojë se kartat elektronike duhet të jetë pa skadencë dhe të jenë të përdorshme gjatë gjithë periudhës së zbatimit të kontratës.

Argumentimi: Kërkesa e mësipërme është përcaktuar bazuar në nenin 77, të ligjit nr. 162, datë 23.12.2020 “Për prokurimin publik” të ndryshuar, nenit 40, pika 5, gërma a,) të VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e Rregullave të Prokurimit Publik” të ndryshuar.

2.3.5 Operatori ekonomik duhet të jetë i pajisur me leje tregtimi me pakicë të lëndëve djegëse lëshuar nga Autoriteti Vendor (Bashkia Sarandë) *ose* Licencë për tregëtimin me shumicë të karburanteve, gazit të lëngshëm naftës për automjete, vajrave lubrifikant, lëshuar nga ministria përkatëse

Argumentim: Kërkesa e mësipërme është përcaktuar bazuar në nenin 77, pika 2 të ligjit nr. 162, datë 23.12.2020 “Për prokurimin publik” të ndryshuar, *Për sa i përket përshtatshmërisë për të kryer një veprimtari profesionale, autoritetet ose entet kontraktore mund të kërkojnë që operatorët ekonomikë të regjistrohen në një nga regjistrat profesionalë ose tregtarë*” nenit 40, pika 5, gërma a,) të VKM nr.285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e Rregullave të Prokurimit Publik” të ndryshuar,

Vetem Loti 1

2.3.6. Operatori ekonomik duhet të disponojë një mjet autobot me kapacitet deri në 300 litra për të furnizuar në vend me naftë një mjet të tipit Fadrom **JCB 457 ZXT4 me targa ALMT 60** të stacionuar në vendgrumbullimin e mbetjeve të ngurta në Volloder.

Per plotësimin e kriterit të mesipërme është e mjaftueshme paraqitja e deklaratës, sipas shtojcës nr.9 (Formulari përmbledhës i vetedeklarimit).

Argumentimi: Në bazë të pikës 4, të nenit të 77, të ligjit nr. nr. 162, datë 23.12.2020 “Për prokurimin publik”(i ndryshuar) dhe nenit 40, pika 8, të VKM nr. 285, datë 19.05.2021“Për miratimin e Rregullave të Prokurimit Publik” (i ndryshuar).

Me anë të këtij kriteri kërkohet që operatorët ekonomikë të dëshmojnë që kanë në dispozicion apo që mund t’i vihet në dispozicion nje mjet autobot me kapacitet jo me te vogel se 300 litra, pasi Ndermarrja disponon nje mjete te tipit fadrome **JCB 457 ZXT4** te stacionuar ne vendin e quajtur volloder dhe e ka te pamundur te leviz drejt pikes se karburantit per shkak te tonazhit te larte dhe permasave.

Specifikime teknike

Specifikimet teknike per proceduren “ Blerje Karburanti ”

SSH EN 228:2012+A1:2017

Lëndët djegëse për automjete - Benzinë pa plumb – Kërkesat dhe metodat e provës

Hyrje

Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit (DPS) është Organi Kombetar i Standardizimit ne Republikën e Shqipërisë.

DPS harton, miraton dhe publikon standardet puro shqiptare, si dhe adopton dhe publikon standardet evropiane dhe nderkombetare, duke iu dhene atyre statusin e Standardeve Shqiptare (SSH). Te njejtat kompetenca ka edhe per Dokumentet e Standardizimit (DS). Miratimi formal i tyre behet nga Drejtori i Pergjithshem i DPS.

Standardet Shqiptare hartohen dhe adoptohen nga Komitetet Teknike (KT). Anetaret e Komiteteve Teknike jane specialists te subjekteve shteterore dhe private nga fusha te ndryshme te ekonomistë, qe angazhohen vullnetarisht ne ketë proces.

Standardi EN 228:2012+A1:2017 eshte adoptuar nga KT 19 dhe miratuar nga DPS, si Standard 2017-06-15.

Standardi EN 228:2012+A1:2017 botohet per here të katërt.

Ky standard eshte i njejte me tekstin e standardit EN ISO 228:2012+A1:2017 dhe riprodhohet me lejen e:

Komitetit European per Standardizimin

(CEN), Avenue Marnix 17

B-1000 Brussels

Te gjitha te drejtat e shperndarjes se standardeve europiane dhe nderkombetare, ne cdo lloj forme, ne te gjithë botën, i takojne CEN, CENELEC, ETSI, ISO, IEC dhe Anetareve Kornbetare. Asnje nisme per riprodhimin e tyre nuk mund te nderrnerret pa marre me pare lejen me shkrim nga CEN, CENELEC, ETSI, ISO dhe IEC, neperrnjë te licensuarit.

STANDARD EUROPIAN

Maj 2017

Versioni në shqip

Lëndët djegëse për automjete - Benzinë pa plumb –Kërkesat dhe metodat e provës

**Standardi Evropian u miratua nga CEJ më 1 shtator 2012 dhe përfshin
Amendamentin I të miratuar nga CEN më 17 mars 2017.**

Anëtarët e CEN janë të detyruar të respektojnë rregulloret e brendshme të CEN/CENELEC të cilat përcaktojnë kushtet për t'i dhënë këtij standardi evropian statusin e një standardi kombëtar pa asnjë ndryshim. Listat e përditësuara dhe referencat bibliografike në lidhje me standarde të tilla kombëtare mund të merren me aplikim në Qendrën e Menaxhimit të CEN-CENELEC ose çdo anëtar të CEN.

Ky standard evropian ekziston në tre versione zyrtare (anglisht, frëngjisht, gjermanisht). Një version në çdo gjuhë tjetër i bërë me përkthim nën përgjegjësinë e një anëtari të CEN në gjuhën e tij ku i njoftohet Qendrës së Menaxhimit të CEN-CENELEC ka të njëjtin status si versionet zyrtare.

Anëtarët e CEN janë organet kombëtare të standardeve të Austrisë, Belgjikës, Bullgarisë, Kroacisë, Qipros, Republikës Çeke, Danimarkës, Estonisë, Finlandës, Francës, Gjermanisë, Greqisë, Hungarisë, Islandës, Irlandës, Italisë, Letonisë, Lituanisë, Luksemburgut, Maltës, Holandës. , Norvegjia, Polonia, Portugalia, Republika e Maqedonisë së Veriut, Rumania, Serbia, Sllovakia, Sllovenia, Spanja, Suedia, Zvicra, Turqia dhe Mbretëria e Bashkuar.

Parathënie Evropiane

Ky dokument (EN 228:2012+A1:2017) është përgatitur nga Komiteti Teknik CEN/TC 19 "Lëndët djegëse të gazta dhe të lëngëta, luhurCints; md produkte të lidhura me naftë, me origjinë sintetike dhe biologjike", Sekretariati i të cilit mbahet nga NEN.

Ky standard evropian do t'i jepet statusi të një standardi kombëtar, qoftë me publikimin e një Tekst identik ose me miratim, më së afërmi në nëntor 2017, dhe standardet kombëtare kontradiktore do të tërhiqen më së afërmi deri në nëntor 2017.

Tërhiqet vëmendja ndaj mundësisë që disa nga elementët e dokumentit i cili mund të jenë objekt I të drejtës së patentave. CEN dhe/ose CENELEC] nuk do të mbahet përgjegjës për identifikimin e ndonjë ose të gjitha të drejtat e patentave.

Ky dokument zëvendëson EN 228:2012

Ky dokument përfshin amendamentin 1 të miratuar nga CEN më 17 mars 2017.

Fillimi dhe mbarimi i tekstit të paraqitur ose të ndryshuar me amendament tregohet në tekst me etiketat A1 dhe A2.

Ky dokument fillimisht u përgatit sipas një mandati të dhënë CEN nga Komisioni Evropian dhe Shoqata Evropiane e Tregtisë së Lirë Përveç standardeve të tjera, synohet të jetë plotësues i sigurive rregullatore të përfshira në Direktiva të ndryshme të BE-së.

Më poshtë është një listë e ndryshimeve teknike të rëndësishme të standardit evropian dhe edicionit të mëparshëm:

- Kërkesa të reja pas ndryshimit 2009/10/KE [3], 2011/63/BE [4] dhe 2014/77 /BE [11] në Direktivën Evropiane të Cilësisë së Karburanteve 98/70/EC [1], janë marrë në konsideratë {g Tabelat 1, 2, 3, 4 dhe A.1 bëjnë dallimin e qartë midis kërkesave të përfshira në Direktivën Evropiane të Karburanteve 98/70/EC [1], duke përfshirë amendamentet e mëvonshme [2]. [3] dhe [4]. dhe kërkesa të tjera.

-Kërkesa specifike në lidhje me kufizimin e përdorimit të metilciklopentadienil manganit trikarbonil (MMT) siç kërkohet nga KE janë përfshirë.

-Duke qenë se futja e 10% (V/V) e etanolit në benzinën pa plumb ka një ndikim në rafineri dhe proceset e përzierjes, është marrë në konsideratë një përditësim i karakteristikave të distilimit dhe një Tabelë e re 3 me klasa paksa të përshtatura të paqëndrueshmërisë (E70, E100 dhe VL) është prezantuar. Puna është ende në vazhdim për të gjeneruar të dhëna që do të mbështesin idenë se këto ndryshime nuk ndikojnë në aspektet e drejtimit të automjeteve në fillimin e ftohtë dhe motin e nxehtë. Këto përditësime janë rënë dakord me masë paraprake dhe mund të rishikohen në varësi të çështjeve që lidhen me karburantin në treg.

-Janë dhënë specifikime të mëtejshme, duke përfshirë tabela të veçanta për kategorinë e

benzinës pa plumb për automjetet e vjetra që nuk kanë të drejtë të përdorin benzinë pa plumb

me një përmbajtje 11g biokarburantesh. Një CEN/TR synimi për të dhënë udhëzime për përzierjen e oksigjenit është përgatitur paralelisht [5].

-Sqarim i mëtejshëm se si të përcaktohet heqja e presionit të avullit për benzinën pa plumb që përmban etanol, e lejuar në treg në rrethana përjashtimi, jepet në Shtojcën A. numri i saktë i pikave dhjetore për heqjen dorë është sqaruar [4].

-Janë prezantuar disa metoda të reja ose të rishikuara testimi. Direktiva Evropiane për Karburantet 98/70/EC [1]. duke përfshirë 1 Amendamentet [2] [3] [4], 15) [11] i referohet metodave të testimit në EN 228:2004, me kërkesën që metodat analitike të përditësuara duhet të tregohen se japin të paktën të njëjtën saktësi dhe të paktën të njëjtën saktësinë si metoda që zëvendësojnë.

-Heqja e lejimit për 50 mg/kg përmbajtje squfuri.

-Referencë në specifikimin e rishikuar të etanolit EN 15376.

Shënimi në pompë i këtij produkti në lidhje me kërkesat e Direktivës për Cilësinë e Karburanteve dhe Rektivit D1 të Infrastrukturës Alternative të Karburanteve [12].

Sipas Rregulloreve të Brendshme CEN/CENELEC, organizata kombëtare e standardeve të vendet e mëposhtme janë të detyruara të zbatojnë standardin evropian: Austria, Belgjika, Bullgaria, Kroacia, Qiproja, Republika Çeke, Danimarka, Estonia, Finlanda, Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë, Franca, Gjermania, Greqia, Hungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luksemburgu, Malta, Holanda, Norvegjia, Polonia, Portugalia, Rumania, Serbia Sllovakia, Sllovenia, Spain, Suedia, Zvicra, Turqia dhe Mbretëria e Bashkuar.

1 Qëllimi

Ky standard evropian specifikon kërkesat dhe metodat e provës për tregëtimin dhe dorëzimin pa plumb benzine. Zbatohet për benzinën pa plumb për përdorim në automjetet me motor benzine të projektuar për të punuar me benzinë pa plumb.

Ky standard evropian specifikon dy lloje benzine pa plumb: një lloj me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 3,7% (m/m) dhe një përmbajtje maksimale etanoli prej 10,0% (V/V) në Tabelën 1, dhe një lloj i synuar për automjetet e vjetra që nuk kanë të drejtë të përdorin benzinë pa plumb me përmbajtje të lartë biokarburantesh, me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 2,7% (m/m) dhe një përmbajtje maksimale të etanolit prej 5,0% (V/V) në Tabelën 2.

SHËNIM 1 Të dy llojet bazohen në kërkesat evropiane [Direktive [3]. [4]. [11] (9).

SHËNIM 2 Për qëllimet e katërta (' të këtij standardi European, termat "% (m/m)" dhe "% (V/V)" përdoren për të përfaqësuar përkatësisht fraksioni masiv, dhe fraksioni vëllimor.

1. Referencat normative

Dokumentet e mëposhtme, në tërësi ose një pjesë, janë referuar normativisht në këtë dokument dhe janë i domosdoshëm për aplikim i ts. Për referencat me datë, zbatohet vetëm botimi i cituar. Për pa date referencat, zbatohet botimi i fundit i dokumentit të referuar (duke përfshirë çdo ndryshim).

EN 237:2004, Produktet e lëngëta të naftës- Benzina- Përcaktimi i përqendrimeve të ulëta të plumbit nga spektrometria e përthithjes atomike

EN 238:1996/A1:2003, Produktet e lëngëta të naftës- Benzina- Përcaktimi i përmbajtjes së benzenit me anë të spektrometrisë infra të kuqe)

EN 1601:2014 Produktet e lëngëta të naftës- Benzina pa plumb- Përcaktimi i oksigjenit organik komponimet dhe përmbajtja totale e oksigjenit të lidhur organikisht me gaz kromatografi (O-F/D)

EN 12177:1998, Produktet e lëngëta të naftës - Benzina pa plumb - Përcaktimi i përmbajtjes së benzenit nga kromatografia me gaz

EN 13016-1:20071, Produktet e lëngëta të naftës - Presioni i avullit - Pjesa 1: Përcaktimi i ajrit presioni i avullit të ngopur (ASVP) dhe ekuivalenti i llogaritur i presionit të avullit të thatë (DVPE)

EN 13132:2000, Produktet e lëngëta të naftës - Benzina pa plumb - Përcaktimi i oksigjenit organik komponimet dhe përmbajtjen totale të oksigjenit organik të qenit me anë të kromatografisë duke përdorur ndërrimin e kolonës

EN 14275:2013, Karburantet Automotive- Vlerësimi i cilësisë së karburantit të benzinës dhe naftës- Marrja e mostrave nga pompat e kantierit të shitjes me pakicë dhe shpërndarësit e karburantit në kantier komercial

EN 15376:2014, Lëndët djegëse automobilistike - Etanoli si një përbërës i përzierjes së benzinës - Kërkesat dhe metodat e testimit

EN 15553:2007, Produktet e naftës dhe materialet e lidhura me to - Përcaktimi i llojeve të hidrokarbureve fluoreshente metodë absorbimi

EN 16135:2011, Lëndët djegëse të automobilave - Përcaktimi i përmbajtjes së manganit 1benzinë pa plumb – Flaka Metoda spektrometrike e përthithjes atomike (FAAS)

EN 16136:2015, Karburantet e automobilave - Përcaktimi i përmbajtjes së manganit në benzinën pa plumb në mënyrë induktive

Metoda e spektrometrisë së emetimit optik të plazmës së çiftuar (ICPOES)~

EN 16942:2016, Karburantet - Identifikimi i përputhshmërisë së automjeteve - Shprehje grafike për konsumatorin informacion

EN ISO 2160:1998, Produktet e naftës- Korroziviteti ndaj bakrit- Testi i shiritave të bakrit (ISO 2160:1998)

EN ISO 3170:2004, Lëngjet e naftës- Marrja e mostrave manuale (ISO 3170:2004}

EN ISO 3171:1999, Lëngjet e naftës- Marrja e mostrave automatike të tubacioneve (ISO 3171:1988)

EN ISO 3405:2011, Produktet e naftës - Përcaktimi i karakteristikave të distilimit në presioni atmosferik (ISO 3405:2011) ®:1

EN ISO 3675:1998, Nafta e papërpunuar dhe produktet e lëngshme të naftës - Përcaktimi laboratorik I densiteti- Metoda e hidrometrit {ISO 3675:1998)

EN ISO 4259:2006, Produkte naftë lidhje me metodat e testimit (ISO 4259:2006) ~ Përcaktimi dhe aplikimi i të dhënave të sakta në

EN ISO 5163:2014, Produktet e naftës - Përcaktimi i karakteristikave të goditjes së motorit dhe karburantet e aviacionit- Metoda motorike (ISO 5163:2014)

EN ISO 5164:2014, Produktet e naftës - Përcaktimi i karakteristikave të goditjes së karburanteve motorike Metoda e kërkimit (ISO 5164:2014)

EN ISO 6246:2017, Produktet e naftës - Përmbajtja e madhe e karburanteve me distilim të lehtë dhe të mesëm –metoda e avullimit (ISO 6246:2017)

EN ISO 7536:1996, Produktet e naftës - Përcaktimi i qëndrueshmërisë së oksidimit të benzinës – Induksioni metoda e periudhës (ISO 7536:1994}

EN ISO 12185:1996, Nafta e papërpunuar dhe produktet e naftës - Përcaktimi i densitetit në me metodë lëkundje tub EN 16135:2011, Lëndët djegëse të automobilave - Përcaktimi i përmbajtjes së manganit 111 benzinë pa plumb - Flaka

Metoda spektrometrike e përthithjes atomike (FAAS)

~EN 16136:2015, Karburantet e automobilave - Përcaktimi i përmbajtjes së manganit në benzinën pa plumb në mënyrë induktive .Metoda e spektrometrisë së lëshimit optik të plazmës së çiftuar (ICPOES)

~EN 16942:2016, Karburantet - Identifikimi i përputhshmërisë së automjeteve - Shprehje grafike për konsumatorin informacion

EN ISO 2160:1998, Produktet e naftës- Korroziviteti ndaj bakrit- Testi i shiritave të bakrit (ISO 2160:1998)

EN ISO 3170:2004, Lëngjet e naftës- Marrja e mostrave manuale (ISO 3170:2004}

EN ISO 3171:1999, Lëngjet e naftës- Marrja e mostrave automatike të tubacioneve (ISO 3171:1988)

~EN ISO 3405:2011, Produktet e naftës - Përcaktimi i karakteristikave të distilimit në presioni atmosferik (ISO 3405:2011) ®:1

EN ISO 3675:1998, Nafta e papërpunuar dhe produktet e lëngshme të naftës - Përcaktimi laboratorik i densitetit- Metoda e hidrometrit {ISO 3675:1998}

~ EN ISO 4259:2006, Produkte nafte lidhje me metodat e testimit (ISO 4259:2006) ~ Përcaktimi dhe aplikimi i të dhënave të sakta në

~EN ISO 5163:2014, Produktet e naftës - Përcaktimi i karakteristikave të goditjes së motorit dhe karburantet e aviacionit- Metoda motorike (ISO 5163:2014)

~EN ISO 5164:2014, Produktet e naftës - Përcaktimi i karakteristikave të goditjes së karburanteve motorike Metoda e kërkimit (ISO 5164:2014)

EN ISO 6246:2017, Produktet e naftës - Përmbajtja e madhe e karburanteve me distilim të lehtë dhe të mesëm – jet metoda e avullimit (ISO 6246:2017) ~

EN ISO 7536:1996, Produktet e naftës - Përcaktimi i qëndrueshmërisë së oksidimit të benzinës – Induksioni metoda e periudhës (ISO 7536:1994}

~EN ISO 12185:1996, Nafta e papërpunuar dhe produktet e naftës - Përcaktimi i densitetit në lëkundje me U-tub metodë (ISO 12185:1996}

~ EN ISO 13032:2012, Produktet e naftës - Përcaktimi i përqendrimit të ulët të sqfurit në automobile karburantet- Metoda spektrometrike e fluoreshencës me rreze X të shpërndarjes së energjisë (ISO 12185:1996}

~ EN ISO 13032:2012, Produktet e naftës - Përcaktimi i përqendrimit të ulët të sqfurit në automobila karburantet- Metoda spektrometrike e fluoreshencës me rreze X të shpërndarjes së energjisë {ISO 13032:2012)

EN ISO 20846:2011, Produktet e naftës - Përcaktimi i përmbajtjes së sqfurit në makineritë e automobilave - Metoda e fluoreshencës ultraviolet {ISO 20846:2011}

EN ISO 20884:2011, Produktet e naftës - Përcaktimi i përmbajtjes të automobilave – Shpërndarje me gjatësi vale spektrometria e fluoreshencës me rreze X {ISO 20884 2011)

~EN ISO 22854:2016, Produktet e lëngëta të naftës- Përcaktimi i llojeve të ufidrukurbonit dhe oksigjenit në benzinën e automobilave dhe në etanol {85 £) karburant automuttve - Metoda e kromatografisë shumëdimensionale e gazit (ISO 22854:2016}

3 Marrja e mostrave

Mostrat do të merren siç përshkruhet në EN ISO 3170 ose EN ISO 3171 dhe/ose në përputhje me kërkesat e standardeve ose rregulloreve kombëtare për marrjen e mostrave të benzinës pa plumb. Kërkesat kombëtare do të përcaktohen në detaje ose do t'i referohet me reference një aneksi kombëtar të këtij standardi evropian.

Duke pasur parasysh ndjeshmërinë e disa prej metodave të provës të përmendura në këtë standard evropian, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet përputhshmërisë me çdo udhëzim për kontejnerët e marrjes së mostrave, i cili përfshihet në standardin e metodës së provës.

Është thelbësore që për marrjen e mostrave të benzinës pa plumb, kontejnerët e përdorur për marrjen dhe ruajtjen e mostrave përpara testimit të mos jenë të kontaminuara, veçanërisht me plumb dhe/ose sqfur.

4 Shenja e pompës

Informacioni që duhet të shënohet në pompat shpërndarëse dhe grykat e përdorura për dërgimin e benzinës pa plumb, dhe dimensionet e markës duhet të jenë në përputhje me EN 16942. [®]

Etiketimi duhet të jetë qartë i dukshëm, lehtësisht i lexueshëm dhe i ekspozuar në çdo pikë ku ka benzinë pa plumb aditivët metalikë vihen në dispozicion të konsumatorëve. Etiketa duhet të përmbajë: "Përmban aditivë metalikë" gjuhë(t) kombëtare dhe do të përcaktohen në Shtojcën Kombëtare të dokumentit.

Rekomandohet gjithashtu që të aplikohet shënimi shtesë i pompës për të specifikuar RON-in e dhënë.

Kërkesat dhe metodat e provës

5.1 Komponentët bio

5.1.1 19 Etanol

Benzina pa plumb mund të përmbajë deri në 10,0% (V/V) etanol në përputhje me EN 15376.

Kur etanoli l përdoret si një përbërës përzierjeje, ai mund të përmbajë denaturues, nëse kërkohet nga European dhe rregulloret kombëtare. Këta denaturues lejohen me kusht që të mos shkaktojnë anë të dëmshme efektet në automjete dhe sistemet e shpërndarjes së karburantit.

SHËNIM

Këshilla të mëtejshme për trajtimin dhe helendmg oksigjenat në përgjithësi mund të gjenden në (6). Udhëzime të mëtejshme mbi përzierjen e oksigjenit në përputhje me kërkesat e 2009/30/EC është dhënë në CEN/TR 16435 (5).

Rekomandohet një regjistrim i gjurmueshëm i origjinës biologjike. Për përcaktimin e origjinës biologjike të etanolit, një alternativë është përcaktimi i moshës, i cili bazohet në zbrëthimin beta (minus) të izotopit radioaktiv të karbonit C 14. Kjo metodë konsiderohet shumë e mundimshme për teste të shpeshta, por mund konsiderohet si një mjet i dobishëm për të përcaktuar rastet kur qasja e gjurmës së auditimit është i kundërshtuar.

5.1.2 19 Komponente të tjera (bio-).

Kufijtë për shtimin e etanolit dhe oksigjenit të tjerë siç janë renditur në Tablcl dhe Tabelën 2 nuk zbatohen për hidrokarburet e tjera, si hidrokarburet sintetike dhe hidrokarburet e tjera të rinovueshme², pasi këta përbërës lejohen në çdo proporcion me kusht që përzierja përfundimtare të përputhet me kërkesat e EN. 228. Lejohet gjithashtu bashkëpërpunimi i lëndës së parë të rinovueshme në rafineri me kusht që karburanti përfundimtar të plotësojë kërkesat e EN 228.

5.2 Ngjyra dhe markerët

Përdorimi i bojrave dhe markerëve lejohet me kusht që të mos shkaktojnë efekte anësore të dëmshme për automjetin dhe sistemet e shpërndarjes së karburantit.

5.3 Aditivët

5.3.1 Të përgjithshme

Për të përmirësuar cilësinë e performancës, lejohet përdorimi i aditivëve. Aditivë të përshtatshëm karburanti pa efektet e njohura të dëmshme si dhe rekomandohen në sasinë e duhur për të ndihmuar në shmangien e përkeqësimit në qëndrueshmërinë e drejtimit dhe kontrollit të rrjdhjes. Mund të jenë edhe mjete të tjera teknike me efekte ekuivalente të përdorura.

SHËNIM

Metodat e testimit të tendencës për formimin e depozitave të përshtatshme për qëllime rutinë kontrolli nuk janë bërë ende identifikuar dhe zhvilluar.

5.3.2 Fosfor

Për të mbrojtur sistemet e katalizatorëve të automobilave, përbërësit që përmbajnë fosfor nuk duhet të shtohen te benzina pa plumb.

5.3.3 Metilciklopentadienil Mangani Trikarboni (MMT)

Kur përdoret metilciklopentadienil mangan tncarbonil (MMT), kërkohet një etiketim specifik 1c

(shih pikën 4).

MMT është një aditiv metalik që mund të përdoret në benzinën pa plumb.

5.4 Kërkesat dhe metodat e përgjithshme të zbatueshme

Kur testohet me metodat e treguara në tabelat 1, 2, 3 dhe 4, benzina pa plumb, sipas përmbajtjes maksimale e oksigjenit, duhet të jetë në përputhje me njësitë të specifikuara përkatësisht në Tabelat 1 dhe 3, ose 2 dhe 4.

Shtetet Anëtare mund të vendosin të vazhdojnë të lejojnë vendosjen në treg të gazit të rregullt pa plumb benzine. Kjo notë e veçantë duhet të përputhet me të gjitha kërkesat e përcaktuara në Tabelat 1, 2 3 dhe 4.

Standardi Evropian me përjashtim të një numri minimal oktan motorik (MON) prej 81 dhe numri minimal i oktanit kërkimor (RON) prej 91. Më pas vendosen kërkesat dhe metodat e proves poshtë në një aneks kombëtar të këtij dokumenti.

Metodat e testimit të përfshira si referenca normative në këtë Standard Evropian, kur përditësohen, do të japin të paktën të njëjtën saktësi dhe të paktën të njëjtin nivel saktësie si metodat që zëvendësojnë.

~ Benzina pa plumb duhet të jetë e pastër nga çdo keqpërdorues ose ndotës që mund ta bëjë karburantin të papranueshëm për përdorim në automjetet me motor benzine të projektuara për të punuar me benzinë pa plumb.

SHËNIM

Për informacione të mëtejshme mbi parandalimin e kontaminimit në zinxhirin e furnizimit ose për ndotjen e kryqëzuar të tij këshillohet të kontrolloni CEN/TR 15367, Pjesët 2 dhe 3 respektivisht [7, 8]. Një metodë përcaktimi për vlimin e lartë komponentët në benzinën pa plumb është në zhvillim nga CEN.

Tabela 1 - Kërkesat dhe metodat e provës për benzinën pa plumb me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 3,7 % (m/m)

Tipari	Njësia	Limitet		Metoda e testimit a
		Min	Max	
Numri oktanit në kërkim, RON		95.0	-	EN ISO 5164
Përmbajtjen e plumbit	Mg/1	85,0	-	EN ISO 5163 b
Densiteti në 15 ⁰ C	kg/m	720.0	775,0	EN ISO 3675 EN ISO 12185
Përmbajtje sulfuri	Mg/kg	-	10.0	EN ISO 13032 EN ISO 20846 EN ISO 20884
Përmbajtje magnezi	Mg/1	-	2.0	EN 16135 EN16136
Qëndrueshmëria e oksidimit	min	360	-	EN ISO 7536
Përmbajtja ekzistuese ngjitjes	Mg/100ml	-	5	EN ISO16246
Korrozioni i shiritit të bakrit	vlerësim	klasi 1		EN ISO 2160
Paraqitja		e qartë dhe e ndritshme		inspektimi vizual
Përmbajtja e tipit hidrokarbur - olefinat - aromatike	% (V/V)	-	18,0 35.0	EN 15553 EN ISO 22854
Përmbajtja e benzinës	% (V/V)		1.00	EN 238 EN12177 EN ISO 22854
Përmbajtja e oksigjenit	%(m / m)		3.7	EN 1601 EN 13132 EN ISO 22854
- metanol -etanol -alkool izopropil -izo-butil alkool - alkool tert-butil -eteret (5 ose më shumë atome C) -oksigjenate të tjera	% (V/V)	-	3,0 10,0 12,0 15,0 15,0 22,0 15,0	EN 1601 EN 13132 EN ISO 22854
Shih gjithashtu 5.7.1. 15) Një korrigjim prej 0,2 për MON dhe RON: do të zbriten për llogaritjen e rezultatit përfundimtar, përpara se të raportohet sipas kërkesës së				

Direktivës Evropiane të Karburanteve 98/70/EC duke përfshirë ndryshimet e mëvonshme (2), [3], (4) dhe (11).
 Shih gjithashtu 5.6 dhe 5.7.2.
 Sec gjithashtu 5.7.2.
 Sec gjithashtu 5.3.3.
 . Pamja duhet të përcaktohet në temperaturën e ambientit.
 Agjentët stabilizues do të shtohen.
 I Etanoli kur përdoret si përbërës përzierjeje duhet të jetë në përputhje me EN 15376 (seksioni 5.1).
 Mund të shtohen agjentë stabilizues.
 Mono-alkoolet dhe eteret e tjera me një pikë vlimi përfundimtar më të lartë se sa përshkruhet në Tabelën 3.

Tabela 2 - Kërkesat dhe metodat e provës për benzinën pa plumb me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 2, 7 % (m/m)

Tipari	Njësia	Limitet		Metoda e testimit a
		Min	Max	
Numri oktanit në kërkim, RON		95.0	-	EN ISO 5164
Numri oktan i motorit, MON	Mg/1	85,0	-	EN ISO 5163 b
Përmbajtjen e plumbit	Mg/1	-	5.0	EN237
Densiteti në 15 ⁰ C	kgjm	720.0	775,0	EN ISO 3675 EN ISO 12185
Përmbajtje sulfuri	Mg/kg	-	10.0	EN ISO 13032 EN ISO 20846 EN ISO 20884
Përmbajtje magnezi	Mg/1	-	2.0	EN 16135 EN16136
Përmbajtja ekzistuese ngjitjes	Mg/100ml	-	5	EN ISO16246
Qëndrueshmëria e oksidimit	min	360	-	EN ISO 7536
Korrozioni i shiritit të bakrit	vlerësim	klasi 1		EN ISO 2160
Paraqitja		e qartë dhe e ndritshme		inspektimi vizual

Përmbajtja e tipit hidrokarbur - olefinat - aromatike	% (V/V)	-	18,0 35.0	EN 15553 EN ISO 22854
--	---------	---	--------------	--------------------------

Përmbajtja e benzinës	% (V/V)		1.00	EN 238 EN12177 EN ISO 22854
Përmbajtja e oksigjenit	%(m / m)		2.7	EN 1601 EN 13132 EN ISO 22854
Përmbajtja e oksigjenit metanol -etanol	% (V/V)	-	3,0 5,0	EN 1601 EN 13132 EN ISO 22854
-alkool izopropil -izo-butil alkool - alkool tert-butil -eteret (5 ose më shumë atome C) -oksigjenate të tjera			Përzierja e volumit është kufizuar në maksimum 2,7% (m/m). përmbajtjen e oksigjenit	

5.5 Kërkesat e varura klimatike dhe metodat e provës

5.5.1 Toleranca e ujit

Duke pasur parasysh potencialin e njohur për disa benzinë për të thithur ujë, furnizuesit duhet të sigurojnë që të mos ketë ujë

Segregacioni ndodh nën gamën e kushteve klimatike të përjetuara në vendin në fjalë. Kur nëse ekziston rreziku i ndarjes së ujit, duhet të inkorporohen aditivë kundër korrozionit.

SHËNIM

Për informacione të mëtejshme mbi parandalimin e ndotjes nga uji ose sedimentet që mund të ndodhin në furnizimi me ose për kontaminim të kryqëzuar këshillohet të kontrolloni CEN/TR 15367, Pjesët 2 dhe 3 përkatësisht (7, 8).

5.5.2 Kërkesat e paqëndrueshmërisë

Për të përmbushur kërkesat e drejtimit të automjeteve të nxehtë dhe të ftohtë sipas standardeve sezonale dhe gjeografike evropiane kushteve, dhjetë klasa të paqëndrueshmërisë janë përcaktuar siç janë dhënë në tabelën 3, tabelën 4 dhe ilustruar m Figura 1 .

Figura 2. Çdo vend, si një aneks kombëtar i standardit evropian, do të specifikojë për çdo lloj benzina pa plumb cila nga këto dhjetë klasa të luhatshmërisë zbatohet gjatë cilës periudhë të vitit për të përcaktuar provojnë rajonet e vendit.

Klasa A do të zbatohet gjatë verës, duke filluar jo më vonë se 1 maji dhe jo deri më 30 shtator.

Në vendet me temperatura të ulëta të ambientit të verës, siç përcaktohet në [3], Klasa 8 do të zbatohet gjatë verës, duke filluar jo më vonë se 1 muaj dhe duke përfunduar jo përpara datës 31 gusht. Çdo vend do të aplikojë një ose më shumë klasa të paqëndrueshmërisë me VLI (Klasa Cl, 0 1, El. ose Fl) për periudhat e tranzicionit në të dyja anët e verës. Çdo periudhë tranzicioni do të jetë një minimum prej katër javësh. Kur priudhat tranzitore konsiderohen kritike periudha e tranzicionit kyç do të jetë një minimum prej tetë javë. Gjatë periudhës të mbetur, një ose më shumë klasa vjeshte do të aplikohen me ose pa VLI (Klasa C, Cl, 0, 01, E, E.).

Zbatimi i heqjes dorë nga presioni i avullit i lejuar për ndotjen e benzinës pa plumb bio etanol është I kufizuar për vende që kanë përmbushur kërkesat e përcaktuara m [3].

Kur një heqje dorë e tillë lejohet dhe zbatohet, referenca e duhur do të bëhet në një aneks kombëtar të këtij standardi dhe tërheqja do të zbatohet për aneksin A.

Tabela 3-Klasat e paqëndrueshmërisë për benzinën pa plumb me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 3, 7% (m/ m)

Tipari	Njësia	Limitet						Metoda e testimit shih 2. referencat normative
		Klasa A	Klasa B	Klasa C/C1	Klasa D/D1	Klasa E/E1	Klasa F/F1	
Presioni i avullit (VP)	kPa, min kPa, max	45,0 60,0	45,0 70,0	50,0 80,0	60,0 90,0	65,0 95,0	70,0 100,0	EN 13016-I
% e avulluar në 70°C, E70	(V/V). min (V/V). max	22,0 50,0	22,0 50,0	24,0 52,0	24,0 52,0	24,0 52,0	24,0 52,0	EN ISO 3405
% avulluar në 100 % E 100	(V/V). min (V/V). max	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	EN ISO 3405
% avulluar në 150 % E 150	(V/V). min	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	EN ISO 3405
Pika përfundimtare e vlimit FBP	°C max	210	210	210	210	210	210	EN ISO 3405
Mbetjet e distilimit		2	2	2	2	2	2	EN ISO 3405
Indeksi i bllokimit të avullit (VLI) (10 VP + 7 E70)	Max index	-	-	C	D	E	F	
Indeksi i bllokimit të avullit (VLI) (10 VP + 7 E70)				C 1064	D 1164	E 1214	F 1264	

Kërkesat me shkronja të zeza i referohen Direktivës Evropiane të Karburanteve 98/70/EC [1], duke përfshirë ndryshimet e mëvonshme [2], [3], [4] dhe [11].

Shih gjithashtu 5.7.1.

Do të raportohet ekuivalenti i presionit të avullit të thatë (DVPE).

Figura 1-Lidhja ndërmjet VP, E70 dhe VLI për dhjetë klasat e ndryshme të luhatshmërisë për benzinën pa plumb me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 3, 7% (m/m)

(ilustrim)

Tabela 4 - Klasat e paqëndrueshmërisë për benzinën pa plumb me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 2, 7% (m/m)

Tipari	Njësia	Limitet						Metoda e testimit shih 2. referencat normative
		Klasa A	Klasa B	Klasa C/C1	Klasa D/D1	Klasa E/E1	Klasa F/F1	
Presioni i avullit (VP)	kPa, min kPa, max	45,0 60,0	45,0 70,0	50,0 80,0	60,0 90,0	65,0 95,0	70,0 100,0	EN 13016-I
% e avulluar në 70°C, E70	(V/V). min (V/V). max	22,0 50,0	22,0 50,0	24,0 52,0	24,0 52,0	24,0 52,0	24,0 52,0	EN ISO 3405
% avulluar në 100 % E 100	(V/V). min (V/V). max	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	46,0 72,0	EN ISO 3405
% avulluar në 150 % E 150	(V/V). min	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	EN ISO 3405
Pika përfundimtare e vlimit FBP	°C max	210	210	210	210	210	210	EN ISO 3405
Mbetjet e distilimit		2	2	2	2	2	2	EN ISO 3405
Indeksi i bllokimit të avullit (VLI) (10 VP + 7 E70)	Max index	-	-	C	D	E	F	
Indeksi i bllokimit të avullit (VLI) (10 VP + 7 E70)				C 1050	D 1150	E 1200	F 1250	

Kërkesat me shkronja të zeza i referohen Direktivës Evropiane të Karburanteve 98/70/EC [1], duke përfshirë ndryshimet e mëvonshme [2], [3], [4] dhe [11].

Shih gjithashtu 5.7.1.

Do të raportohet ekuivalenti i presionit të avullit të thatë (DVPE).

Figura 2 - Lidhja ndërmjet VP, E70 dhe VLI për dhjetë klasat e ndryshme të paqëndrueshmërisë për benzinën pa plumb me një përmbajtje maksimale oksigjeni prej 2,7% (m/m)

5.6 Raportimi i oktanit

Për të parandaluar çdo keqinterpretim në rezultatet e raportuara, rekomandohet raportimi i mëposhtëm:

RON duke qenë numri i oktanit të matur kërkimor sipas EN ISO 5164,

MON duke qenë numri i oktanit motorik i matur sipas EN ISO 5163,

RON dhe MON shënojnë veçoritë Kërkimore dhe Oktani motorik, përkatësisht, do të raportohen më pas korrigjimit të RON dhe MON në përputhje me Formulat (1) dhe (2):

$$\text{RON} = \text{RON}_m - 0,2$$

$$\text{MON} = \text{MON}_m - 0,2$$

5.7 Saktësia dhe mosmarrëveshja

5.7.1 Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Të gjitha metodat e testimit të referuara në këtë Standard Evropian përfshijnë një deklaratë paraprake. Në rastet e mosmarrëveshja, procedurat për zgjidhjen e mosmarrëveshjes dhe interpretimi i rezultateve në bazë të metodës së testimit do të përdoret saktësia, e përshkruar në EN ISO 4259.

5.7.2 Metodat e provës së arbitrazhit

Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me numrin e oktanit motorik dhe numrin e oktanit kërkimor, EN ISO 5163 dhe EN

Do të përdoret përkatësisht ISO 5164. Për përcaktimin e MON dhe RON, metoda alternative për mund të përdoren gjithashtu ato të treguara në Tabelën 1 dhe Tabelën 2, me kusht që këto metoda të kenë origjinën nga a seritë e njohura të metodës dhe kanë një deklaratë të saktë të vlefshme, të përcaktuar në përputhje me EN ISO 4259, i cili demonstroi saktësi të paktën të barabartë me atë të metodës së referuar. Testi kur përdoret një metodë alternative, do të ketë gjithashtu një lidhje të demonstrueshme me rezultatin të marra gjatë përdorimit të metodës së referuar.

Në rastet e problemit në lidhje me densitetin, duhet të përdoret EN ISO 12185.

Në rast mosmarrëveshjeje në lidhje me përmbajtjen e squfurit, do të përdoret EN ISO 20846 ose EN ISO 20884.

Në rastet e mosmarrëveshjeve për përmbajtjen e llojit të hidrokarbureve, do të përdoret EN ISO

22854 (shih [10]).

Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me përmbajtjen e benzenit, EN 238 nuk mund të përdoret si metodë mosmarrëveshjeje.

Në rastet e mosmarrëveshjes në lidhje me përmbajtjen e oksigjenit, EN 13132 nuk mund të përdoret si metodë për mosmarrëveshjeje.

Në rastet e çështjes në lidhje me përmbajtjen e metanolit, duhet të përdoret EN 1601.

SHËNIM

EN 1601 i aplikueshëm për mostrat e vazhdueshme, 15 % (V/V) ee eterave duke përdorur një hap zvogëlimi që ul sasia e etereve në një vlerë nën 15% (V /V).

Në rastet e problemit në lidhje me përmbajtjen e oksigjenit, duhet të përdoret EN ISO 22854.

Shtojca A

(Normativ

e)

Heqja e presioni të avullit

Lejohet heqja dorë nga presioni i avullit A.1

Heqja dorë nga avulli i lejuar për përmbajtjen e mesme të thanolit ndërmjet vlerave të listuara në Tabela A.1 do të përcaktohet nga një interpolim i drejtpërdrejtë midis përmbajtjes së etanolit nën vlerën e ndërmjetme të përcaktuar nga metodat e treguara në Tabelën A.1.

Tabela A.1-Presioni i avullit i lejuar për benzinën pa plumb që përmban bioethanol

Përmbajtja e etanolit EN 1601- EN 13132- EN ISO 22854 % (V/V)	Heqja dorë nga presioni i avullit i lejuar EN 13016-1 kPa
0	0
1.0	3.7
2.0	6.0
3.0	7.2

4.0	7.8
5.0	8.0
6.0	80.

7.0	7.9
8.0	7.9
9.0	7.8
10.0	7.8

A.2 Udhëzime për kontrollin e përputhshmërisë me heqjen dorë nga e lejuara

Për të ekzaminuar saktë për pajtueshmërinë me presionin e avullit, duhet të përdoret EN 14275

Për të verifikuar përputhshmërinë me heqjen e lejuar, do të ndiqet qasja e mëposhtme.

- 1) Matni përmbajtjen e etanolit në përputhje me metodat e provës të listuara në Tabelën A.I.
- 2) Merrni heqjet e rrumbullakosura që korrespondojnë me përmbajtjen e matur të etanolit.
- 3) Zbato heqjen në kufirin minimal të presionit të avullit të EN 228 të klasës A të avullueshmërisë (60, 0 kPa) siç përcaktohet në Tabelën 3 dhe merrni një kufi të ri tërheqeje.
- 4) Kryeni matjen e presionit të avullit sipas EN 13016-1, duke përdorur kontejnerin për procedurë.
- 5) Krahasoni rezultatet e marra sipas 3 dhe 4.
- 6) Interpretimi i rezultateve dhe vlerësimi i përputhshmërisë do të bëhet sipas EN ISO 4259

STANDARD SHQIPTAR

SSH EN 590:2022

2. Lëndë djegëse e lëngët për automjete -Gazoil (Diesel) - Kërkesat dhe metodat e provës

Hyrje

Drejtoria e Pergjithshme e Standardizimit (DPS) është Organi Kombëtar i Standardizimit në Republikën e Shqipërisë.

DPS harton, miraton dhe publikon standardet puro shqiptare, si dhe adopton dhe publikon standardet europiane dhe ndërkombëtare, duke iu dhënë atyre statusin e Standardeve Shqiptare (SSH). Te njëjtat kompetenca ka edhe për Dokumentet e Standardizimit (DS). Miratimi formal i tyre bëhet nga Drejtori i Pergjithshëm i DPS.

Standardet Shqiptare hartohen dhe adoptohen nga Komitetet Teknike (KT). Anëtarët e Komiteteve Teknike janë specialistë të subjekteve shtetërore dhe private nga fusha të ndryshme të ekonomisë, që angazhohen vullnetarisht në këtë proces.

Standardi SSH EN 590:2022 është adoptuar nga DPS/KT 19 dhe miratuar nga DPS, si Standard Shqiptar (SSH), më 24.03.2022

STANDARD EVROPIAN EN 590

Mars 2022

Versioni në shqip

Lëndët djegëse të automobilave - Dizel - Kërkesat dhe metodat e provës

Ky standard evropian u miratua nga CEN më 6 janar 2022.

Anëtarët e CEN janë të detyruar të respektojnë rregulloret e brendshme të CEN/CENELEC të cilat përcaktojnë kushtet për t'i dhënë këtij standardi evropian statusin e një standardi kombëtar pa asnjë ndryshim. Listat e përditësuara dhe referencat bibliografike në lidhje me standarde të tilla kombëtare mund të merren me aplikim në Qendrën e Menaxhimit të CEN-CENELEC ose çdo anëtar të CEN.

Ky standard evropian ekziston në tre versione zyrtare (anglisht, frëngjisht, gjermanisht). Një version në çdo gjuhë tjetër i bërë me përkthim nën përgjegjësinë e një anëtari të CEN në gjuhën e tij ku i njoftohet Qendrës së Menaxhimit të CEN-CENELEC ka të njëjtin status si versionet zyrtare.

Anëtarët e CEN janë organet kombëtare të standardeve të Austrisë, Belgjikës, Bullgarisë, Kroacisë, Qipros, Republikës Çeke, Danimarkës, Estonisë, Finlandës, Francës, Gjermanisë, Greqisë, Hungarisë, Islandës, Irlandës, Italisë, Letonisë, Lituanisë, Luksemburgut, Maltës, Holandës, , Norvegjia, Polonia, Portugalia, Republika e Maqedonisë së Veriut, Rumania, Serbia, Sllovakia, Sllovenia, Spanja, Suedia, Zvicra, Turqia dhe Mbretëria e Bashkuar

Parathënie Evropiane

Ky dokument (EN 590:2022) është përgatitur nga Komiteti Teknik CEN/TC 19 Lëndët djegëse të gazta dhe të lëngëta, lubrifikantët dhe produktet e ngjashme me origjinë nga nafta, sintetike dhe biologjike, sekretariati i të cilit mbahet nga NEN.

Këtij Standardi Evropian do t'i jepet statusi i një standardi kombëtar, ose me publikim të një teksti identik ose me miratim, më së voni deri në shtator 2022, dhe standardet kombëtare kundërshtuese do të tërhiqen më së voni deri në shtator 2022.

Tërhiqet vëmendja ndaj mundësisë që disa nga elementët e këtij dokumenti mund të jenë objekt i të drejtave të patentës. CEN nuk do të mbahet përgjegjës për identifikimin e ndonjë ose të gjitha këtyre të drejtave të patentave.

Ky dokument zëvendëson EN 590:2013+A1: 2017.

Ky dokument fillimisht është përgatitur nën një mandat të dhënë CEN nga Komisioni Evropian dhe Shoqata Europiane e Tregtisë së Lirë [6].

Kërkesat pas amendamentit 2003/17/EC [2], 2009/30/EC [3], 2011/63/EU [4] dhe 2014/77/BE [5] për Direktivën Evropiane të Cilësisë së Karburanteve 98/70/EC [1], merren parasysh. Datat përfshihen me të gjitha referencat normative të metodës së provës për vetitë e kërkuara nga Aneksi II i Direktivës për Cilësinë e Karburanteve në mënyrë që të jenë në përputhje me kërkesat e Komisionit Evropian; me garancinë shoqëruese nga CEN/TC 19 se çdo version i përditësuar i referuar do të japë gjithmonë saktësi të ngjashme dhe saktësi të njëjtë ose më të mirë (shih [4]).

Shënimi në pompën e këtij produkti është në përputhje me kërkesat e Direktivës për Cilësinë e Karburanteve dhe Direktivës për Infrastrukturën e Karburanteve Alternative [7],

Ndryshime të tjera të rëndësishme teknike midis këtij dokumenti dhe botimit të mëparshëm janë:

— Përfshirja e specifikimit të ndryshuar EN 14214 FAME.

— Përditësimi i referencave normative drejt versioneve pa datë kur ato nuk kanë të bëjnë me kërkesat që burojnë nga Direktivat Evropiane (në përputhje me vendimet e CEN/TC 19 në koordinim me Komisionin Evropian), dhe përditësimi i datave efektive të publikimit aty ku kërkohet.

— Paraqitja e seksionit të ri "Termet dhe Përkufizimet".

— Përdorimi i saktë i pikës dhjetore në kufij është zbatuar për të përafëruar me kërkesat e raportimit të metodës së provës (Rancimat sipas EN 15751) dhe Direktivën Evropiane të Karburanteve 98/70/EC [1], duke përfshirë ndryshimet pasuese [2], [3], [4] dhe [5] (distilimi 95 % (V/V) i rikuperuar).

— Fshirja e testuesit të ndezjes së karburantit (EN 16144) si një metodë alternative e provës për përcaktimin e numrit të cetanit për shkak të mungesës së përdorimit të tij në treg. Ndërsa motori BASF (EN 16906) dhe teknika ICN (EN 17155) janë përfshirë tani si metoda alternative për përcaktimin e numrit të cetanit.

— Shtimi i mikro-distilimit (EN 17306) si një metodë alternative e provës ndaj distilimit sipas EN ISO 3405 dhe EN ISO 3924.

— Shtimi i metodës së automatizuar (EN ISO 22995) si një metodë alternative e testimit në pikën e resë nga EN ISO 3015.

— Shtimi i viskometrit Stabinger (ISO 23581) si një metodë alternative e provës ndaj viskozitetit nga EN ISO 3104.

— Shtimi i qëndrueshmërisë së oksidimit me metodën e shpejtë të oksidimit në shkallë të vogël (EN 16091) si një metodë alternative e provës ndaj stabilitetit të oksidimit sipas EN 15751 për karburantin dizel që përmban FAME mbi 2, 0 % (F/P).

— Fshirja e Aneksit A dhe ndryshimet në 6.5.1 në lidhje me të dhënat e saktësisë së metodës së provës për karburantin dizel që përmban FAME.

— Përditësimi i 'klauzolës së punimit' në 6.5.3 për të trajtuar çështjen e konsumimit gërryes të pajisjeve të injektimit të karburantit nga grimcat e forta në karburantin dizel.

— Paraqitja e sqarimeve të mëtejshme rreth kërkesës për lubricitet në Tabelën 1.

— Ulja e kufirit minimal të densitetit për klasat D, E dhe F, duke lëvizur pronën nga tabela 1 në tabelën 2.

- Sqarimi i kërkesës së mosmarrëveshjes në lidhje me përmbajtjen e squfurit në 6.7.3.

— Fshirja e lejimit për metodat alternative të cetanit në 6.7.4.

— Shtimi i 6.7.10 për të adresuar situatat në të cilat metoda e testimit përfshin një korigjim të paragjyqimit të metodës së mosmarrëveshjes.

Çdo reagim dhe pyetje për këtë dokument duhet t'i drejtohet organit kombëtar të standardeve të përdoruesve. Një listë e plotë e këtyre organeve mund të gjendet në faqen e internetit të CEN.

Sipas rregulloreve të brendshme të CEN-CENELEC, organizatat kombëtare të standardeve të vendeve të mëposhtme janë të detyruara të zbatojnë këtë standard evropian: Austria, Belgjika, Bullgaria, Kroacia, Qipro, Republika Çeke, Danimarka, Estonia, Finlanda, Franca, Gjermania, Greqia, Hungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luksemburgu, Malta, Holanda, Norvegjia, Polonia, Portugalia, Republika e Maqedonisë së Veriut, Rumania, Serbia, Sllovakia, Sllovenia, Spanja, Suedia, Zvicra, Turqia dhe Mbretëria e Bashkuar.

1 Qëllimi

Ky dokument specifikon kërkesat dhe metodat e provës për karburantin dizel të automobilave që tregtohet dhe shpërndahet. Është i zbatueshëm për karburantin me naftë të automobilave për përdorim në automjetet me motor naftë të projektuar për të punuar me naftë automobilistike që përmban deri në 7,0 % (7/V) Metil Ester të Acidit Yndyrë (FAME).

SHËNIM Për qëllimet e këtij dokumenti, termat "% (m/m)" dhe "% (V/V)" përdoren për të përfaqësuar përkatësisht fraksionin masiv dhe pjesën vëllimore.

2 Referencat normative

Dokumentet e mëposhtme janë referuar në tekst në mënyrë të tillë që disa ose të gjitha përmbajtja e tyre të përbëjnë kërkesat e këtij dokumenti. Për referencat me datë, zbatohet vetëm botimi i cituar. Për referencat pa datë, zbatohet botimi i fundit i dokumentit të referuar (duke përfshirë çdo ndryshim).

EN 116, Naftë dhe lëndë djegëse për ngrohje shtëpiake - Përcaktimi i pikës së mbylljes së ftdter-it të ftohtë - Metoda e banjës ftohëse hap pas hapi

EN 12662, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i ndotjes totale në distilimet e mesme, karburantet me naftë dhe esteret metil të acideve yndyrore

EN 12916:2019, Produktet e naftës - Përcaktimi i llojeve të hidrokarbureve aromatike në distilimet e mesme - Metoda e kromatografisë së lëngshme me performancë të lartë me zbulimin e indeksit të thyerjes

EN 14078:2014, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i përmbajtjes së metil esterit të acidit yndyror (FAME) në distilimet e mesme - Metoda e spektrometrisë infra të kuqe

EN 14214:2012+A2:2019, Produktet e lëngëta të naftës - Metil esteret e acideve yndyrore (FAME) për përdorim në motorët me naftë dhe aplikimet e ngrohjes - Kërkesat dhe metodat e provës

EN 15195:2014, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i vonesës së ndezjes dhe numri i cetanit i nxjerrë (DCN) i karburanteve me distilim të mesëm me djegie në një dhomë me vëllim konstant

EN 15751, Lëndët djegëse automobilistike - Karburanti metil ester i acidit yndyror (FAME) dhe përzierjet me karburantin dizel - Përcaktimi i qëndrueshmërisë së oksidimit me metodën e oksidimit të përshpejtuar

EN 16091, Produktet e lëngëta të naftës - Distilatet e mesme dhe lëndët djegëse dhe përzierjet e metil esterit të acideve yndyrore (FAME) - Përcaktimi i qëndrueshmërisë së oksidimit me metodën e shpejtë të oksidimit në shkallë të vogël

EN 16329, Naftë dhe lëndë djegëse për ngrohje shtëpiake - Përcaktimi i pikës së mbylljes së ftdter të ftohtë - Metoda lineare e banjës ftohëse

EN 16576:2014, Lëndët djegëse automobilistike - Përcaktimi i përmbajtjes së manganit dhe hekurit në naftë - Metoda e spektrometrisë së emetimit optik të plazmës së çiftuar në mënyrë induktive (ICP OES)

EN 16715:2015, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i vonesës së ndezjes dhe numri i rrjedhur i cetanit (DCN) i karburanteve me distilim të mesëm - Përcaktimi i vonesës së ndezjes dhe vonesës së djegies duke përdorur një dhomë djegieje me vëllim konstant me injeksion të drejtpërdrejtë të karburantit

EN 16906:2017, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i cilësisë së ndezjes së karburanteve me naftë - Metoda e motorit BASF

EN 16942, Karburantet - Identifikimi i përputhshmërisë së automjeteve - Shprehje grafike për informacionin e konsumatorit

EN 17155:2018, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i numrit të cetanit të treguar (ICN) të karburanteve me distilim të mesëm - Metoda e kalibrimit të karburanteve referencë parësore duke përdorur një dhomë djegieje me vëllim konstant

EN 17306:2019, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i karakteristikave të distilimit në presionin atmosferik - Mikro-distilimi

EN ISO 2160, Produktet e naftës - Korroziviteti ndaj bakrit - Testi i shiritit të bakrit (ISO 2160)

EN ISO 2719, Përcaktimi i pikës së ndezjes - Metoda e filxhanit të mbyllur Pensky-Martens (ISO 2719)

EN ISO 3015, Nafta dhe produktet e ngjashme nga burime natyrore ose sintetike - Përcaktimi i pikës së resë (ISO 3015)

EN ISO 3104, Produktet e naftës - Lëngjet transparente dhe të errëta - Përcaktimi i viskozitetit kinematik dhe llogaritja e viskozitetit dinamik (ISO 3104)

EN ISO 3170, Lëngjet e naftës - Marrja e mostrave manuale (ISO 3170)

EN ISO 3171, Lëngjet e naftës - Marrja e mostrave automatike të tubacionit (ISO 3171)

EN ISO 3405:2019, Nafta dhe produktet e ngjashme nga burime natyrore ose sintetike - Përcaktimi i karakteristikave të distilimit në presionin atmosferik (ISO 3405:2019)

EN ISO 3675:1998, Nafta e papërpunuar dhe produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi laboratorik i densitetit - Metoda e hidrometrit (ISO 3675:1998)

EN ISO 3924:2019, Produktet e naftës - Përcaktimi i shpërndarjes së diapazonit të vlimit - Metoda e kromatografisë me gaz (ISO 3924:2019)

EN ISO 4259-2, Nafta dhe produktet e ngjashme - Saktësia e metodave dhe rezultateve të matjes - Pjesa 2: Interpretimi dhe aplikimi i të dhënave të saktësisë në lidhje me metodat e provës (ISO 4259-2)

EN ISO 4264, Produktet e naftës - Llogaritja e indeksit të cetanit të karburanteve me distilim të mesëm sipas ekuacionit të katër variablave (ISO 4264)

EN ISO 5165:2020, Produktet e naftës - Përcaktimi i cilësisë së ndezjes së karburanteve me naftë - Metoda e motorit cetan (ISO 5165:2020)

EN ISO 6245, Produktet e naftës - Përcaktimi i hirit (ISO 6245)

EN ISO 10370, Produktet e naftës - Përcaktimi i mbetjeve të karbonit - Metoda mikro (ISO 10370)

EN ISO 12156-1, Karburanti dizel - Vlerësimi i lubricitetit duke përdorur pajisjen reciproke me frekuencë të lartë (HFRR) - Pjesa 1: Metoda e provës (ISO 12156-1)

EN ISO 12185:1996, Nafta e papërpunuar dhe produktet e naftës - Përcaktimi i densitetit - Metoda e tubit oscilues (ISO 12185:1996)

EN ISO 12205, Produktet e naftës - Përcaktimi i qëndrueshmërisë së oksidimit të karburanteve me distilim të mesëm (ISO 12205)

EN ISO 12937, Produktet e naftës - Përcaktimi i ujit - Metoda Kulometrike e Titrimet të Karl Fischer (ISO 12937)

EN ISO 13032:2012, Produktet e naftës - Përcaktimi i përqendrimit të ulët të squfurit në karburantet e automobilave - Metoda spektrometrike e fluoreshencës me rreze X me shpërndarje energjie (ISO 13032:2012)

EN ISO 13759, Produktet e naftës - Përcaktimi i nitratit alkil në karburantet dizel - Metoda spektrometrike (ISO 13759)

EN ISO 20846:2019, Produktet e naftës - Përcaktimi i përmbajtjes së squfurit në karburantet e automobilave - Metoda e fluoreshencës ultraviolet (ISO 20846:2019)

EN ISO 20884:2019, Produktet e naftës - Përcaktimi i përmbajtjes së squfurit në karburantet e automobilave - Spektrometria e fluoreshencës me rreze X me shpërndarje të gjatësisë valore (ISO 20884:2019)

EN ISO 22995, Produktet e naftës - Përcaktimi i pikës së resë - Metoda e automatizuar e ftohjes me hapa (ISO 22995)

ISO 23581, Produktet e naftës dhe produktet e lidhura me to - Përcaktimi i viskozitetit kinematik - Metoda me viskometër të tipit Stabinger

3 Terma dhe përkufizime

Asnjë term dhe përkufizim nuk është renditur në këtë dokument.

ISO dhe IEC mbajnë bazat e të dhënave terminologjike për përdorim në standardizim në adresat e mëposhtme:

— Platforma e shfletimit ISO Online: disponohet në <https://www.iso.org/obp>

— IEC Electropedia: në dispozicion në <https://www.electropedia.org/>

4 Marrja e mostrave

Mostrat do të merren siç përshkruhet në ENISO 3170 ose ENISO 3171 dhe/ose në përputhje me kërkesat e standardeve ose rregulloreve kombëtare për marrjen e mostrave të karburantit dizel të automobilave. Kërkesat kombëtare do të përcaktohen në detaje ose do të referohen duke iu referuar një shtojce kombëtare të këtij dokumenti.

Duke pasur parasysh ndjeshmërinë e disa prej metodave të provës të përmendura në këtë dokument, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet pajtueshmërisë me çdo udhëzues për kontejnerët e marrjes së mostrave që përfshihet në standardin e metodës së provës.

5 Shenja e pompës

Informacioni që duhet të shënohet në pompat shpërndarëse dhe grykat e përdorura për furnizimin e karburantit me naftë të automobilave dhe dimensionet e markës duhet të jenë në përputhje me EN 16942.

Etiketimi duhet të jetë qartësisht i dukshëm, lehtësisht i lexueshëm dhe i ekspozuar në çdo pikë ku nafta me aditivë metalikë vihet në dispozicion të konsumatorëve. Etiketa duhet të përmbajë: "Përmban aditivë metalikë" në gjuhën (et) kombëtare dhe do të përcaktohet në aneksin kombëtar të këtij dokumenti.

6 Kërkesat dhe metodat e testimit

6.1 Ngjyra dhe markerët

Lejohet përdorimi i ngjyrave ose markerëve.

6.2 Aditivët

6.2.1 Të përgjithshme

Për të përmirësuar cilësinë e performancës, lejohet përdorimi i aditivëve. Aditivët e përshatshëm të karburantit pa efekte anësore të njohura të dëmshme rekomandohen në sasinë e duhur, për të ndihmuar në shmangien e përkeqësimit të aftësisë së drejtimit dhe qëndrueshmërisë së kontrollit të emetimeve. Mund të përdoren gjithashtu mjete të tjera teknike me efekt të njëjtë.

SHËNIM Metodat e testimit të tendencës për formimin e depozitave të përshatshme për qëllime rutinë kontrolli nuk janë identifikuar dhe zhvilluar ende.

6.2.2 Metilciklopentadienil mangan trikarbonil (MMT)

Kur përdoret metilciklopentadienil mangan trikarbonil (MMT), kërkohet një etiketim specifik (shih gjithashtu pikën 5). Prania e MMT është e kufizuar nëpërmjet një kufiri të përmbajtjes së manganit si në Tabelën 1.

6.3 Metil ester i acidit yndyror (FAME)

Karburanti dizel mund të përmbajë deri në 7,0 % (V/P) të FAME në përputhje me EN 14214:2012+A2:2019, në të cilin rast kërkesat e varura nga klima të përcaktuara në 5.4.2 të EN 14214:2012+A2:2019 nuk zbatohen.

SHËNIM 1 Një metodë e përshtatshme për ndarjen dhe identifikimin e FAME jepet në EN 14331 [8],

Kërkesat e varura nga klima për FAME si një përbërës i përzier për përdorim në karburantin dizel sipas këtij dokumenti janë përcaktuar në 5.4.3 të EN 14214:2012+A2:2019. Klasat specifike do të specifikohen në bazë kombëtare sipas kushteve klimatike lokale dhe vëllimit FAME në karburantin dizel.

Përzierja e përfunduar e karburantit dizel duhet gjithashtu të përputhet me kërkesat e varura nga klima të përcaktuara në 6.6. të këtij dokumenti.

Aditivët e rrjedhjes së ftohtë, kur përdoren në FAME, duhet të përputhen në mënyrë specifike me karburantin bazë të naftës dhe cilësinë FAME për të siguruar performancën e duhur në përputhje me kërkesat e përcaktuara në këtë dokument. Zgjedhja mund të rezultojë në papajtueshmëri midis aditivëve me rrjedhje të ftohtë të përdorur në FAME dhe karburantit dizel. Zgjedhja e teknologjisë së aditivëve të rrjedhës së ftohtë duhet të jetë një çështje kontraktuale midis blenderit të karburantit dhe furnizuesit FAME duke marrë parasysh kërkesat e varura nga klima të karburantit të përfunduar të naftës.

SHËNIM 2 Kërkesat e rrjedhës së ftohtë për FAME si një përbërës i përzierjes në karburantin dizel përcaktohen në Tabelat 3a dhe 3b dhe Aneksin Kombëtar të EN 14214:2012+A2:2019, në mënyrë që të kontrollohet përmbajtja maksimale e monoglicerideve të ngopura në EN 590 përfundimtar. përzierje për të siguruar funksionim pa probleme. Puna është duke vazhduar për të identifikuar një test të përshtatshëm të performancës për të kontrolluar këtë aspekt të performancës në temperaturë të ulët.

Për të përmirësuar qëndrueshmërinë e oksidimit të FAME, rekomandohet fuqimisht shtimi i aditivëve për rritjen e qëndrueshmërisë së oksidimit në FAME në fazën e prodhimit dhe para ruajtjes, duke siguruar një stabilitet oksidimi të ngjashëm me atë të marrë me 1 000 mg/kg 2,6-di. -tert-butil-4-hidroksitoluen (BHT, i përcaktuar zyrtarisht nga IUPAC si 2,6-bis(1,1-dimetilet)-4-metilfenol).

Veprimi i ngjashëm mund të lexohet se siguron performancë të stabilitetit oksidues të paktën të barabartë me atë të marrë me 1 000 mg/kg BHT.

KUJDES - Ekziston një rrezik potencial i formimit të precipitateve me shtesa që rrisin qëndrueshmërinë e oksidimit në temperatura të ulëta në lëndë djegëse arktike të ulët aromatike. Prandaj duhet pasur kujdes në zgjedhjen e aditivëve për rritjen e qëndrueshmërisë së oksidimit në FAME të shkallës arktike.

6.4 Komponentë të tjerë (bio-).

Kufijtë për FAME nuk zbatohen për hidrokarburet e tjera (jo me prejardhje nga nafta), të tilla si vaji vegjetal i trajtuar me hidro (HVO), hidrokarburet me prejardhje nga gazi në lëng (GTL) ose nga biomasa në lëng (BTL), pasi këta përbërës parafinik nafte lejohen në çdo proporcione

me kusht që përzierja përfundimtare të jetë në përputhje me kërkesat e këtij dokumenti. Lejohet edhe bashkëpërpunimi i lëndës së parë të rinovueshme ¹ në rafineri me kusht që karburanti përfundimtar të plotësojë kërkesat e këtij dokumenti.

6.5 Kërkesat e përgjithshme të zbatueshme dhe metodat përkatëse të provës

6.5.1 Kur testohet me metodat e treguara në Tabelën 1, karburanti dizel i automobilave duhet të jetë në përputhje me kufijtë e specifikuar në Tabelën 1. Metodatat e testimit të listuara në Tabelën 1 janë vlerësuar për aplikim në naftën e automobilave që përmban FAME në nivelin maksimal të lejuar nga ky dokument.

SHËNIM Metodatat e mëposhtme u zbuluan se kishin të dhëna të sakta për karburantin dizel që përmban deri në 5 % (V/VJ

FAME, e ngjashme me vlerat e publikuara:

- Përmbajtja hirit, EN ISO 6245;
- Qëndrueshmëria e oksidimit, EN ISO 12205.

Saktësia për këto metoda testimi nuk është vlerësuar ende në 7 % (V/) të përmbajtjes FAME

6.5.2 Vlera kufizuese për mbetjen e karbonit e dhënë në Tabelën 1 bazohet në produktin përpara shtimit të përmirësuesit të ndezjes, nëse përdoret. Nëse për karburantin e përfunduar në treg merret një vlerë që tejkalon kufirin, EN ISO 13759 do të përdoret si tregues i pranisë së një përbërjeje që përmban nitrat. Nëse vërtetohet se ekziston një përmirësues i ndezjes, vlera kufi për mbetjet e karbonit të produktit në provë nuk mund të zbatohet. Përdorimi i aditivëve nuk e përjashton prodhuesin nga përmbushja e kërkesës për maksimum 0, 30 % (m/m) mbetje karboni përpara shtimit të aditivëve.

6.5.3 Karburanti dizel duhet të jetë i pastër nga çdo defekt apo ndotës që mund ta bëjë karburantin të papranueshëm për përdorim në automjetet me motor naftë. Vëmendja i është tërhequr Aneksit 8 të CEN /TR 15367-1 [9] në lidhje me çështjen e konsumimit gërryes të pajisjeve të injektimit të karburantit nga grimcat e forta në karburantin dizel. Ai përfshin informacion në lidhje me nivelet e pranueshme (paraprake) të numërimit të grimcave dhe metodatat e testimit laboratorik.

SHËNIM 1 Për informacion të mëtejshëm mbi parandalimin e ndotjes nga uji ose sedimenti që mund të ndodhë në zinxhirin e furnizimit, ose për ndotjen e kryqëzuar, këshillohet të kontrolloni CEN/TR 15367-1 [9] ose CEN/TR 15367-3 [10] përkatësisht.

¹ Për sqarimin e termit "të rinovueshme" shih Direktivën (BE) 2018/2001 [15].

SHËNIM 2 CEN/TC 19 po zhvillon një metodë testimi për të përcaktuar sasinë e grimcave të imta gërryese në naftë.

Tabela 1 - Kërkesat e përgjithshme të zbatueshme dhe metodat e provës për karburantin dizel të automobilave

Tipari	Njësia	Limitet		Metoda e testimit a
		min	Max	
Numër Cetane		51,0	-	EN ISO 5165:2020 b EN 15195:2014 EN 16715:2015 EN 16906:2017 c EN 17155:2018
Cetane index		46,0	-	EN ISO 4264
Hidrokarburet aromatike polikike d	% (m/m)	-	8,0	EN 12916:2019
Përmbajtja e squfurit	mg/kg	-	10,0	EN ISO 20846:2019 e EN ISO 20884:2019 EN ISO 13032:2012
Përmbajtja e manganit	mg/l		2,0	EN 16576:2014
Karboni i pikës së ndezjes	°C	Mbi 55,0	-	EN ISO 2719
Mbetje 8 (në 10% mbetje distilimi)	% (m/m)		0,30	EN ISO 10370
Përmbajtja e hirit	% (m/m)	-	0,010	EN ISO 6245
Përmbajtja e ujit	% (m/m)	-	0,020	EN ISO 12937
Ndotje totale	mg/kg	-	24	EN 12662
Gërryerje të shiritit të bakrit (3 orë në 50 °C).	Vlerësimi	Klasi 1		EN ISO 2160
Përmbajtja e metil esterit të acidit yndyror (FAME).	% (V/V)	-	7,0	EN 14078:2014
Stabiliteti i oksidimit 1	g/m ³	-	25	EN ISO 12205
Stabiliteti i oksidimit për karburantin dizel që përmban FAME mbi 2,0 % (V/V)'	Orë ose min	20,0 or 60,00		EN 15751 ose EN 16091
Lubriciteti, diametri i mbresë së veshjes (WSD) në 60°C	pm	-	460	EN ISO 12156-1 i
Viskoziteti at 40 °C	mm ² /s	2,000	4,500	EN ISO 3104 ^k ISO 23581

Distilimi m.n % (V/V) e rikuperuar në 250 °C % (V/V) e rikuperuar në 350 °C 95 % (V/V) e rikuperuar	% (V/V) % (V/V) °C	85	<65 360,0	ENISO 3405:2019 ⁿ EN ISO 3924:2019 EN 17306:2019 ^c
<p>FAME do të plotësojë kërkesat e EN 14214:2014+A2:2019, shih [3].</p> <p>1 Kërkesa për stabilitetin e oksidimit duke përdorur EN ISO 12205 zbatohet për të gjitha karburantet me naftë, pavarësisht nga përmbajtja FAME. Për karburantin dizel që përmban FAME mbi 2,0 % (V/V), ekziston një kërkesë shtesë për të testuar qëndrueshmërinë e oksidimit duke përdorur ose EN 15751 ose EN 16091. Shih gjithashtu 6.7.9.</p> <p>i Lubriciteti i një karburanti dizel, pavarësisht nga përmbajtja e tij FAME, duhet të përmbushë kufirin HFRR prej maksimumi 460 pm. Karburanti dizel me një përmbajtje FAME që kalon 4,0 % (F/iq në përgjithësi ka lubrifikim të mirë me HFRR nën 460 pm dhe nuk kërkon domosdoshmërisht një test HFRR për sa kohë që nuk dihet ndonjë përvojë negative.</p> <p>k Shih gjithashtu 6.7.8.</p> <p>1 Për llogaritjen e indeksit të cetanit nevojiten gjithashtu pikat e rikuperimit 10 %, 50 % dhe 90 % (V/V).</p> <p>m Kufijtë për distilimin në 250 °C dhe 350 °C janë përfshirë për karburantin dizel në përputhje me tarifën e përbashkët doganore të BE-së.</p> <p>n EN ISO 3924:2019 jep udhëzime për të kthyer në të dhëna ekuivalente me ISO 3405. Shih gjithashtu 6.7.5.</p>				

6.6 Kërkesat e varura nga klima dhe metodat përkatëse të provës

6.6.1 Për kërkesat e varura nga klima, jepen opsione për të lejuar vendosjen e notave sezonale në nivel kombëtar. Opsionet janë për klimat e buta gjashtë klasa dhe për klimat arktike ose të rënda dimërore pesë klasa të ndryshme. Kërkesat e varura nga klima jepen në Tabelën 2 (klimat e butë) dhe Tabelën 3 (klimat arktike ose të rënda dimërore). Kur testohen me metodat e dhëna në Tabelën 2 dhe Tabelën 3, karburanti dizel i automobilave duhet të jetë në përputhje me kufijtë e specifikuar në këto tabelat.

SHËNIM I është tërhequr vëmendja CEN/TR 16884 [11] për testimin e funksionimit në të ftohtë dhe korrelacionin e performancës së karburantit. Përveç kësaj, CEN ka zhvilluar një raport tjetër teknik mbi çështjet e filtrimit të ftohtë [12] që janë raportuar në disa zona gjeografike në temperatura të ulëta mbi pikën e resë së karburantit. Puna për të përmirësuar kuptimin e këtyre çështjeve dhe zhvillimin e zgjidhjeve teknike është duke vazhduar brenda CEN dhe disa organeve kombëtare të standardizimit.

6.6.2 Në një shtojcë kombëtare të këtij dokumenti, çdo vend do të detajojë kërkesat për një klasë verore dhe dimërore dhe mund të përfshijë (një) notë (a) të ndërmjetme dhe/ose rajonale të cilat do të justifikohen nga të dhënat kombëtare meteorologjike.

Tipari	Njësia	Limitet						Metoda e testimit
		Shkalla A	Shkalla B	Shkalla C	Shkalla D	Shkalla E	Shkalla F	
CFPP	°C, max.	+5	0	-5	-10	-15	-20	EN116 ^b EN 16329 ^c
Dendësia në 15 °C	kg/m ³ , min	820,0	820,0	820,0	815,0	815,0	815,0	EN ISO 3675:1998 EN ISO 12185:1996 ^d
	kg/m ³ , max	845,0	845,0	845,0	845,0	845,0	845,0	EN 150 3675:1998 EN ISO 12185:1996 ^d

Tipari	Njësia	Limitet					Metoda e testimit a
		Klasa 0	Klasa 1	klasa 2	Klasa 3	Klasa 4	
CFPP	°C, max.	-20	-26	-32	-38	-44	EN 116 b EN 16329 ^c
Pika e kryesore	°C, max.	-20	-26	-32	-38	-44	ENISO 3015 ^d EN ISO 22995
Dendësia në 15 °C	Kg/m ³ , min.	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	EN ISO 3675:1998
	kg/m ³ , max.	845,0	845,0	840,0	840,0	840,0	EN ISO 12185:1996 ^e
Viskoziteti në 40 °C	Mm ² /s, min.	1,500	1,500	1,500	1,400	1,200	EN ISO 3104 ^f
	Mm ² /s, max.	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	ISO 23581
Numri i cetanit BE	minimum	51,0	51,0	51,0	51,0	51,0	ENISO 5165:2020 ^h EN 15195:2014 EN 16715:2015 EN 16906:2017 ^c EN 17155:2018
Numri i cetanit 1	minimum	49,0	49,0	48,0	47,0	47,0	EN ISO 5165:2020 ^h

							EN 15195:2014 EN 16715:2015 EN 16906:2017 c EN 17155:2018
Indeksi i cetanit	minimum	46,0	46,0	46,0	43,0	43,0	ENISO 4264
Distilimi rikuperuar në 180 °C rikuperuar në 340 °C	% (V/I/), max.	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	ENISO 3405:2019 1 ENISO 3924:2019
	% (V/K), min.	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	EN 17306:2019 c

6.7 Saktësia dhe mosmarrëveshjet

6.7.1 Të gjitha metodat e provës të referuara në këtë dokument përfshijnë një deklaratë precize. Në rastet e mosmarrëveshjes do të përdoren procedurat për zgjidhjen e mosmarrëveshjes dhe interpretimin e rezultateve bazuar në saktësinë e metodës së provës, të përshkruara në EN ISO 4259-2.

6.7.2 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me dendësinë, duhet të përdoret EN ISO 12185.

6.7.3 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me përmbajtjen e sqfurit, duhet të përdoret EN ISO 20846 ose EN ISO 20884. Të gjitha palët do të bien dakord të përdorin të njëjtën metodë testimi gjatë zgjidhjes së mosmarrëveshjes.

SHËNIM Për lexim të mëtejshëm shihni ASTM D6617 [13] dhe ISO 4259-5 [14].

6.7.4 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me numrin e cetanit, do të përdoret EN ISO 5165:2015.

6.7.5 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me distilimin, do të përdoret EN ISO 3405:2019.

6.7.6 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me CFPP, do të përdoret EN 116.

6.7.7 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me pikën e resë, do të përdoret EN ISO 3015.

6.7.8 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me viskozitetin, duhet të përdoret EN ISO 3104.

6.7.9 Në rastet e mosmarrëveshjeve në lidhje me stabilitetin e oksidimit për karburantet që përmbajnë FAME mbi 2,0 % (F/F), do të përdoret EN 15751.

6.7.10 Në rastet kur metoda e provës përfshin një korigjim të paragjyqimit të metodës së mosmarrëveshjes, rezultati i korigjuar nga njëanshmëria do të përdoret për të përcaktuar përputhshmërinë deri në kufi.

STANDARD SHQIPTAR

SSH EN 589:2018+A1:2022

3. Lëndë djegëse për automjete, GLN (Mishelë) - Kërkesat dhe metodat e provës

Hyrje

Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit (DPS) është Organi Kombëtar i Standardizimit në Republikën e Shqipërisë.

DPS harton, miraton dhe publikon standardet puro shqiptare, si dhe adopton dhe publikon standardet evropiane dhe nderkombëtare, duke iu dhënë atyre statusin e Standardeve Shqiptare (SSH). Te njëjtat kompetenca ka edhe për Dokumentet e Standardizimit (DS). Miratimi formal i tyre bëhet nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS.

Standardet Shqiptare hartohen dhe adoptohen nga Komitetet Teknike (KT). Anëtarët e Komiteteve Teknike janë specialistë të subjekteve shtetërore dhe private nga fusha të ndryshme të ekonomisë, që angazhohen vullnetarisht në këtë proces.

Standardi SSH EN 589:2018+A1:2022 është adoptuar nga DPS/KT 19 dhe miratuar nga DPS, si Standard Shqiptar (SSH), më 27.02.2023.

STANDARD EVROPIAN EN 589:2018+A1

Shkurt 2022

Versioni në shqip

Lëndët djegëse të automobilave - LPG - Kërkesat dhe metodat e provës

Ky standard evropian u miratua nga CEN më 19 tetor 2018 dhe përfshin ndryshimin e miratuar nga CEN më 6 janar 2022.

Anëtarët e CEN janë të detyruar të respektojnë rregulloret e brendshme të CEN/CENELEC të cilat përcaktojnë kushtet për t'i dhënë këtij standardi evropian statusin e një standardi kombëtar pa asnjë ndryshim. Listat e përditësuara dhe referencat bibliografike në lidhje me standarde të tilla kombëtare mund të merren me aplikim në Qendrën e Menaxhimit të CEN-CENELEC ose çdo anëtar të CEN.

Ky standard evropian ekziston në tre versione zyrtare (anglisht, frëngjisht, gjermanisht). Një version në çdo gjuhë tjetër i bërë me përkthim nën përgjegjësinë e një anëtari të CEN në gjuhën e tij ku i njoftohet Qendrës së Menaxhimit të CEN-CENELEC ka të njëjtin status si versionet zyrtare.

Anëtarët e CEN janë organet kombëtare të standardeve të Austrisë, Belgjikës, Bullgarisë, Kroacisë, Qipros, Republikës Çeke, Danimarkës, Estonisë, Finlandës, Francës, Gjermanisë, Greqisë, Hungarisë, Islandës, Irlandës, Italisë, Letonisë, Lituanisë, Luksemburgut, Maltës, Holandës. , Norvegjia, Polonia, Portugalia, Republika e Maqedonisë së Veriut, Rumania, Serbia, Sllovakia, Sllovenia, Spanja, Suedia, Zvicra, Turqia dhe Mbretëria e Bashkuar.

Parathënie Evropiane

Ky dokument (EN 589:2018+A1:2022)) është përgatitur nga Komiteti Teknik CEN/TC 19 Lëndët djegëse të gazta dhe të lëngëta, lubrifikantët dhe produktet e ngjashme me origjinë nga nafta, sintetike dhe biologjike, sekretariati i të cilit mbahet nga NEN.

Këtij Standardi Evropian do t'i jepet statusi i një standardi kombëtar, ose me publikim të një teksti identik ose me miratim, më së voni deri në gusht 2022, dhe standardet kombëtare kundërshtuese do të tërhiqen më së voni deri në gusht 2022.

Tërhiqet vëmendja ndaj mundësisë që disa nga elementët e këtij dokumenti mund të jenë objekt i të drejtave të patentës. CEN nuk do të mbahet përgjegjës për identifikimin e ndonjë ose të gjitha këtyre të drejtave të patentave.

Ky dokument zëvendëson EN 589:2018.

Ky dokument përfshin amendamentin 1 të miratuar nga CEN më 6 janar 2022.

Fillimi dhe mbarimi i tekstit të paraqitur ose të ndryshuar me amendament tregohet në tekst me etiketa

Ky është botimi i 7-të i EN 589. Ndryshimet kryesore teknike përfshijnë:

- a) reduktimi i vlerës kufitare të sqfurit në 30 mg/kg;
- b) heqja e ASTM D 3246, përcaktimi i sqfurit me mikrokulometri oksidative, si i paaftë për të matur atë nivel;
- c) shtimi i vlerës së vetme kufi për propanin në Tabelën 1;
- d) shtimi i një vlere të vetme kufi për 1,3 butadien në Tabelën 1 për shkak të kërkesave të CLP [5];
- e) A1paraqitja e metodave të reja të provës për përcaktimin e përbërjes së 1,3 butadienit dhe hidrokarbureve (DIN 51619), të niveleve të ulëta të përmbajtjes së sqfurit (EN 17178) dhe të mbetjeve të avullimit (EN 16423) 0:if;
- f) shtimin e pikës 7 "Vërejtje në lidhje me çështjet e aplikimit të automjeteve si mbetjet në avullues ose injektorë";
- g) lejen për të përdorur teste alternative të erërave të shtuara në nën-klauzolën 6.3. Testi i aromës sipas Shtojcës A nuk është një metodë e saktë testimi me ndonjë saktësi të caktuar. Era perceptohet subjektivisht, nuk matet. Për këtë arsye është e vështirë të përcaktohet një metodë arbitri;
- h) përfshirja e referencës në EN 16942 në lidhje me shënimin e pompës në përputhje me kërkesat e përcaktuara nga Direktiva e re 2014/94/BE [1].

A1 Më poshtë është një listë e ndryshimeve teknike të rëndësishme ndërmjet këtij amendamenti

EN 589:2018/A1: 2022 dhe Standardi aktual Evropian, EN 589:2018:

-përditësimi i standardeve të rishikuara të metodës së testimit;

-rregullimi i formatit të raportimit të presionit të avullit në formatin e kërkuar nga metodat e provës EN ISO 8973 dhe Aneksi C;

-heqja e rritjes së përmbajtjes së propanit deri në 2022-05-01;

-modifikimi i fusnotës në tabelën g në tabelën 1 mbi kërkesat e performancës.

Çdo reagim dhe pyetje për këtë dokument duhet t'i drejtohet organit kombëtar të standardeve të përdoruesve. Një listë e plotë e këtyre organeve mund të gjendet në faqen e internetit të CEN.

Sipas rregulloreve të brendshme të CEN-CENELEC, organizatat kombëtare të standardeve të vendeve të mëposhtme janë të detyruara të zbatojnë këtë standard evropian: Austria, Belgjika, Bullgaria, Kroacia, Qipro, Republika Çeke, Danimarka, Estonia, Finlanda, Franca, Gjermania, Greqia, Hungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luksemburgu, Malta, Holanda, Norvegjia, Polonia, Portugalia, Republika e Maqedonisë së Veriut, Rumania, Serbia, Sllovakia, Sllovenia, Spanja, Suedia, Zvicra, Turqia dhe Mbretëria e Bashkuar.

1 Qëllimi

Ky dokument specifikon kërkesat dhe metodat e provës për gazin e lëngshëm të naftës në treg dhe të dorëzuar në automobila (LPG), me LPG të përcaktuar si gaz i lëngshëm me presion të ulët i përbërë nga një ose më shumë hidrokarbure të lehta të cilat janë caktuar vetëm në UN 1011, 1075, 1965, 1969 ose 1978 dhe i cili përbëhet kryesisht nga propani, propeni, butani, izomerët e butanit, butenet me gjurmë të gazeve të tjera hidrokarbure.

Ky standard është i zbatueshëm për LPG-në e automobilave për përdorim në automjetet me motor LPG të projektuar për të punuar me LPG të automobilave.

SHËNIM Për qëllimet e këtij Standardi Evropian, termat "% (m/m)" dhe "% (V/VJ)" përdoren për të përfaqësuar përkatësisht fraksionin masiv, μ , dhe fraksionin vëllimor, tp.

PARALAJMËRIM- I kushtohet vëmendje rrezikut të zjarrit dhe shpërthimit gjatë përdorimit të GLN-së dhe rrezikut për shëndetin që vjen nga thithja e sasive të tepërta të GLN-së.

LPG-ja është një lëng hidrokarburi shumë i paqëndrueshëm i cili zakonisht ruhet nën presion. Nëse presioni lirohet, do të prodhohen vëllime të mëdha gazi të cilat formojnë përzierje të ndezshme me ajrin në intervalin prej afërsisht 2 % (V/VJ) deri në 10 % (V/VJ). Ky standard evropian përfshin marrjen e mostrave, trajtimin dhe testimin e LPG-së. Flakët e zhveshur, rreziqet elektrostatische të pajisjeve elektrike të pambrojtura etj. janë burime të ndezjes për LPG-në.

LPG në formë të lëngshme mund të shkaktojë djegie të ftohta në lëkurë. Zbatohen rregulloret kombëtare të shëndetit dhe sigurisë.

LPG-ja është më e rëndë se ajri dhe grumbullohet në zgavra. Ekziston rreziku i mbytjes kur thithni përqendrime të larta të GLN-së.

KUJDES - Një nga testet e përshkruara në këtë standard evropian përfshin operatorin që thith një përzierje ajri dhe avulli të LPG-së. Vëmendje e veçantë i është tërhequr deklaratës paralajmëruese të dhënë në A.1, ku referohet kjo metodë.

2. Referencat normative

Dokumentet e mëposhtme janë referuar në tekst në mënyrë të tillë që disa ose të gjitha përmbajtja e tyre të përbëjnë kërkesat e këtij dokumenti. Për referencat me datë, zbatohet vetëm botimi i cituar. Për referencat pa datë, zbatohet botimi i fundit i dokumentit të referuar (duke përfshirë çdo ndryshim).

EN 15469, Produktet e naftës - Metoda e provës pa ujë në gaz të lëngshëm të naftës me inspektim vizual

EN 15470, Gazrat e lëngshëm të naftës - Përcaktimi i mbetjeve të tretura - Metoda e gazit kromatografik në temperaturë të lartë

EN 15471, Gazrat e lëngshëm të naftës - Përcaktimi i mbetjeve të tretura - Metoda gravimetrike në temperaturë të lartë

EN 16423, Gazrat e lëngshëm të naftës - Përcaktimi i mbetjes së tretur - Metoda kromatografike me gaz duke përdorur injektim të lëngshëm, në kolonë

EN 16942, Karburantet - Identifikimi i përputhshmërisë së automjeteve - Shprehje grafike për informacionin e konsumatorit

EN 17178, Produktet e lëngëta të naftës - Përcaktimi i përmbajtjes totale të squfurit të avullueshëm në gazrat e lëngshëm të naftës me anë të spektroskopisë ultravjollcë fluoeshence (51

EN 27941, Propan dhe butan komercial - Analiza me kromatografi me gaz (ISO 7941)

EN ISO 4256, gazrat e lëngshëm të naftës - Përcaktimi i presionit matës - Metoda LPG (ISO 4256)

EN ISO 4257, Gazrat e lëngshëm të naftës - Metoda e marrjes së mostrave {ISO 4257)

EN ISO 4259-2, Nafta dhe produktet e ngjashme - Saktësia e metodave dhe rezultateve të matjes - Pjesa 2: Interpretimi dhe aplikimi i të dhënave të saktësisë në lidhje me metodat e provës {ISO 4259-2)

EN ISO 6251, Gazrat e lëngshëm të naftës - Korroziviteti ndaj bakrit - Prova e shiritave të bakrit {ISO 6251)

EN ISO 8819, Gazrat e lëngshëm të naftës - Zbulimi i sulfurit të hidrogjenit - Metoda e acetatit të plumbit {ISO 8819) EN ISO 8973, Gazrat e lëngshëm të naftës- Metoda e llogaritjes/ose dendësia dhe presioni i avullit (ISO 8973) DIN 51619 Testimi i hidrokarbureve minerale të përbërjes së naftës së lëngshme gazet - Analiza gazkromatografike nën konsideratë të veçantë të 1,3-butadienit me fraksione në masë 50,1 % (m/m)

ASTM D6667-14, Metoda standarde e provës për përcaktimin e squfurit total të avullueshëm në gaz Hidrokarburet dhe gazrat e lëngshëm të naftës nga fluoeshenca ultraviolet

Kushtet dhe përkufizimet

Për qëllimet e këtij dokumenti, zbatohen kushtet dhe përkufizimet e mëposhtme.

ISO dhe IEC mbajnë bazat e të dhënave terminologjike për përdorim në standardizim në adresat e mëposhtme:

- IEC Electropedia: disponohet në <https://www.electropedia.org/>
- Platforma e shfletimit ISO Online: disponohet në <https://www.iso.org/obp>

3.1

Gaz i lëngshëm i naftës

LPG-gaz i naftës që mund të ruhet dhe/ose të trajtohet në fazën e lëngshme në kushte të moderuara në presion dhe në temperaturën e ambientit, i përbërë kryesisht nga propan dhe butan, me përmasa të vogla të propenit, buteneve dhe pentaneve/penteneve

4 Marrja e mostrave

Mostrat do të merren siç përshkruhet në EN ISO 4257 dhe/ose në përputhje me kërkesat e standardeve ose rregulloreve kombëtare për marrjen e mostrave të LPG-së së automobilave. Kërkesat kombëtare do të përcaktohen në detaje ose do të referohen duke iu referuar një aneksi kombëtar të këtij standardi evropian.

Duke pasur parasysh ndjeshmërinë e disa prej metodave të provës të përmendura në këtë standard evropian, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet pajtueshmërisë me çdo udhëzues për kontejnerët e marrjes së mostrave që përfshihet në standardin e metodës së provës.

E RËNDËSISHME - Është e rëndësishme që procedura e marrjes së mostrave të ndiqet në detaje për të shmangur humbjet nga avullimi.

Përpara marrjes së mostrave nga zorra e shpërndarësit, 20 l produkt duhet të pompohet ose të riqarkullohet, në mënyrë që të merret një mostër përfaqësuese.

5 Shenjimi i pompës

Informacioni që duhet të shënohet në pompat shpërndarëse dhe grykat e përdorura për dërgimin e LPG-së së automobilave dhe dimensionet e etiketës duhet të jenë në përputhje me EN 16942.

Kërkesat dhe metodat e testimit

6.1 Të përgjithshme

Kur testohet me metodat e provës të dhëna në Tabelën 1, karburanti LPG i automobilave duhet të përputhet me kërkesat kufizuese të specifikuara në atë tabelë.

Për presionin minimal të avullit, janë dhënë pesë nota, A, B, C, D dhe E për të lejuar vendosjen e kufijve sezonalë në nivel kombëtar për çdo periudhë të vitit. Në një aneks kombëtar të këtij standardi evropian, çdo vend do të tregojë se cilën klasë(a) miraton për të arritur një presion minimal avulli prej 150 kPa (matës) gjatë gjithë vitit dhe do të detajojë diapazonin e datave në të cilën aplikohet nota e zgjedhur.

Gazrat e lëngshëm të naftës për qëllime automobilistike duhet të jenë të lira nga çdo defekt apo ndotës që mund ta bëjë karburantin të papranueshëm për përdorim në motorët e duhur.

6.2 Përmbajtja e ujit

Gazrat e lëngshëm të naftës për qëllime automobilistike nuk duhet të përmbajnë ujë të lirë në 0 °C dhe në presionin e avullit të ngopur gjatë inspektimit vizual.

SHËNIM Për përzierjet e pasura me propan me një minimum prej 60 % (m/m) propan, përputhshmëria me EN ISO 13758 [2] plotëson njëlloj këtë kërkesë.

Për qëllime operative lejohet të shtohen deri në 2 000 mg/kg metanol. Asnjë agjent tjetër antifriz nuk duhet të shtohet.

6.3 Aromë

Kur testohet në përputhje me procedurën e përshkruar në Shtojcën A, aroma e gazit duhet të jetë karakteristike (d.m.th. e dallueshme dhe e pakëndshme), e dallueshme në një përqendrim në ajër prej 20% të kufirit më të ulët të ndezshmërisë.

SHËNIM E pakëndshme, duke qenë subjektive, aroma duhet të jetë një paralajmërim dhe fues për përdoruesit për të kërkuar për rrjedhjen.

Për testimin e erës, mund të përdoren metoda alternative të provës nëse këto metoda zbulimi demonstron aftësinë për të matur erën dhe/ose një parametër të ndërlidhur të paktën të barabartë me atë të metodës së testimit të përshkruar në Shtojcën A. Procedura të tilla alternative do të përcaktohen në detaje ose referuar - duke iu referuar një aneksi kombëtar të këtij Standardi Evropian.

6.4 Dendësia

Nëse kërkohet një raport i dendësisë, rekomandohet EN ISO 3993 [3] ose EN ISO 8973.

6.5 Saktësia dhe mosmarrëveshja

6.5.1 Të gjitha metodat e provës të referuara në këtë Standard Evropian përfshijnë një deklaratë precize. Në rastet e mosmarrëveshjes, do të përdoren procedurat për zgjidhjen e mosmarrëveshjes dhe interpretimin e rezultateve bazuar në saktësinë e metodës së provës, të përshkruara në EN ISO 4259-2.

6.5.2 Në rast mosmarrëveshjeje në lidhje me mbetjet e avullimit, do të përdoret EN 15470 ose EN 15471.

6.5.3 Në rast mosmarrëveshjeje në lidhje me presionin e avullit, duhet të përdoret EN ISO 4256.

6.5.4 Në rast mosmarrëveshjeje në lidhje me përmbajtjen totale të dienit dhe përmbajtjen e propanit do të përdoret EN 27941.

6.5.5 Në rastet e mosmarrëveshjeje në lidhje me përmbajtjen totale të squfurit, duhet të përdoret EN 17178.

Tabela 1 - Kërkesat e përgjithshme dhe metodat e provës

Tipari	Njësia	Limitet		Metoda e testimit a
		Min	Max	
Numri oktan i motorit, MON		89,0		Aneksi B
Përmbajtja totale e dieneve	% (m/m)		0,5	EN 27941 DIN 51619
1,3 Butadien	% (m/m)		0,09	DIN 51619
Përmbajtja e propanit	% (m/m)	20		EN 27941 DIN 51619
Sulfid hidrogjeni		Negative		EN ISO 8819
Përmbajtja totale e squfurit(pas aromës)	mg/kg		30	EN 17178
Korrozioni i shiritit të bakrit	vlerësim	Klas 1		EN ISO 6251
Mbetjet e avullimit	mg/kg		60	EN 15470 EN 15471 EN 16423
Presioni i avullit, matës	kPa		1550	EN ISO 4256 EN ISO 8973 dhe Aneksi C
Presioni i avullit, matja e një temperature prej: gradë A: -10 ⁰ C gradë B: -5 ⁰ C gradë C: 0 ⁰ C gradë D: +10 ⁰ C gradë E: +20 ⁰ C	kPa	150		EN ISO 8973 dhe Aneksi C
Përmbajtja e ujit		kalon		EN 15469
Aromë		e pakëndshme dhe e veçantë në 20% LFL		Shih 6.3 dhe Aneksin A

a Shih gjithashtu 6.5.1.

b Shih gjithashtu 6.5.2.

c Shih gjithashtu 6.5.3.

d Për qëllimin e këtij standardi EN ISO 8973 së bashku me Aneksin C do të zbatohet në temperaturat e treguara. Për qëllime të kontrollit të brendshëm rutinë të cilësisë, mund të përdoren gjithashtu vlerat e dhëna në Shtojcën D informative.

e Shih gjithashtu 6.1.

f Shihni gjithashtu 6.2.

g Një kërkesë e performancës për LPG në motor është në diskutim. Futja e një kërkesë të tillë të performancës dhe/ose një rritje e përmbajtjes së propanit po diskutohen në CEN për të plotësuar nevojat moderne të automjeteve. Një kërkesë përkatëse do të jetë pjesë e rishikimit të plotë të

ardhshëm të EN 589.

h Kërkesat kombëtare të sigurisë duhet të ndiqen në çdo rast dhe mund ta mbishkruajnë këtë standard.

i Shih gjithashtu 6.5.4.

j Shih gjithashtu 6.5.5. ASTM D666 7 synohet të mos referohet më kur ka të dhëna të mjaftueshme për EN 17178.

7. Vërejtje në lidhje me çështjet e aplikimit të automjeteve si mbetjet në avullues ose injektorë

Prania e aditivëve plastifikues (p.sh. ftalatet) në zorrët elastomer ose materiale të tjera që mund të vijnë në kontakt me GLN-në mund të çojë në tubat e kontaminimit të GLN-së nga substanca të larta molekulare. Prandaj, duhet treguar shumë kujdes nga industria e automobilave dhe shitësit me pakicë të LPG-së për të shmangur kontakte të tilla, p.sh. me veshje të brendshme ose duke futur materiale të cilat nuk i çlirojnë ata plastifikues.

Aneksi A

(Informuese)

Metoda e provës për erën e LPG-së

A.1 Hyrje

Kjo shtojcë përshkruan një metodë për vlerësimin e erës së GLN-së komerciale, pavarësisht nga era që është për shkak të pranisë së hidrokarbureve të pangopura dhe/ose përbërjeve të squfurit ose një erë të dhënë nga shtimi i aromatizuesve.

PARALAJMËRIM - Për të minimizuar ekspozimin e personelit që kryen testin e aromës ndaj papastërtive toksike, rekomandohet fuqimisht që testi të kryhet vetëm kur është konstatuar se LPG-ja tashmë plotëson kufijtë e tjerë të specifikimeve të detajuara në Tabelën 1. Testi përfshin operatori që thith një përzierje të avullit të LPG-së dhe ajrit. Ekziston rreziku që kufijtë e ekspozimit në punë afatshkurtër dhe/ose afatgjatë (8 orë TWA) të rregulluara në nivel kombëtar për substancat që përmbahen në LPG mund të tejkalohen. Operatori duhet të konsultohet me rregulloret përkatëse të sigurisë dhe shëndetit dhe të

sigurojë që ekspozimi gjatë marrjes së mostrave, trajtimit dhe testimit të GLN-së nuk i kalon kufijtë e vendosur në vendin përkatës.

Si udhëzues, dhe me kusht që LPG-ja që testohet të përputhet me kërkesat e cilësisë të listuara në Tabelën 1, një operator zakonisht do të mbetet brenda kufijve përkatës ligjor kombëtar të ekspozimit profesional, me kusht që thithja e përzierjes GLN/ajër të mos kalojë tre periudha 10 s gjatë çdo test dhe jo më shumë se dy teste në orë kryhen gjatë një dite pune prej 8 orësh. Kjo duhet të konfirmohet nga një vlerësim individual i rrezikut sipas rregulloreve kombëtare.

Ky udhëzim merr parasysh vetëm ekspozimin e operatorit gjatë kryerjes së testeve të erës. Ekspozimet e tjera të mundshme duhet të vlerësohen për të vlerësuar ekspozimin total.

A.2 Parimi

Një mostër e gazit të lëngshëm avullohet plotësisht dhe hollohet me ajër të pastruar në mënyrë që përzierja të përmbajë gazin në një përqendrim prej 20% të kufirit të poshtëm të ndezshmërisë së tij në ajër. Era e përzierjes së gazit vlerësohet nga të paktën tre vëzhgues.

Kufijtë e poshtëm të ndezshmërisë në ajër mund të konsiderohen si:

- butan 1,9 % (V/V);
- propan 2,4 % (V/V).

A.3 Materiali

Qymyr i aktivizuar, madhësia e grimcave 1,18 mm në 1, 70 mm, për pastrimin e rrjedhës së ajrit.

A.4 Aparatet

Aparati është paraqitur diagramatikisht në Figurën A1 dhe përbëhet nga pjesët e detajuara në A.4.1 deri në A.4.5.

A.4.1 Kolona për pastrimin e ajrit, e përbërë nga një kullë tharjeje me kapacitet afërsisht 200 ml.

A.4.2 Flutuometri, si ai që funksionon sipas parimit të elementit lundruar, për ajrin; diapazoni 5 l/min deri në 151/min.

A.4.3 Rrjedhamatësi, si ai që funksionon sipas parimit të elementit lundruar, për gaz; varg 5 ml/min deri në 150 ml/min.

A.4.4 Llambë për përzierje gazi, 30 mm në diametër me një rrymë 4 mm në diametër.

A.4.5 Hinkë qelqi, me diametër 75 mm.

Pamje ilustruese e aparat për vlerësimin e erës së LPG-së

A.5 Procedura

Kaloni ajrin përmes kolonës së pastrimit të ajrit (A.4.1) me shpejtësinë e specifikuar siç matet nga matësi i rrjedhës së ajrit (A.4.2). Shpejtësia e rrjedhës së ajrit për propanin duhet të jetë 8,5 l/min dhe ajo për butanin do të jetë

10,5 l/min. Për përzierjet shpejtësia e rrjedhës mund të llogaritet me një qasje lineare bazuar në përqindjen e propan dhe butan.

Vendoseni hundën brenda buzës së hinkës (A.4.5) dhe thithni butësisht; kontrolloni që ajri të jetë pa erë.

Kaloni gazin e erë të keqe përmes matësit të rrjedhës së gazit (A.4.3) me një shpejtësi prej 40 ml/min. Vlerësoni erën e përzierjes gaz-ajër duke përdorur të paktën tre vëzhgues.

A.6 Shprehja e rezultateve

Nëse era gjykohet si e dallueshme dhe e pakëndshme nga të gjithë vëzhguesit, grupi që përfaqëson kampioni do të raportohet se është në përputhje me këtë dokument.

Aneksi B

(Informuese)

Metoda e llogaritjes së numrit të oktanit motorik (MON) nga analiza përbërëse e LPG

B.1 Hyrje

Kjo shtojcë përshkruan një metodë për llogaritjen e numrit të oktanit motorik nga një analizë kompozicionale e LPG, duke përdorur metodën e përshkruar në EN 2 7941 ose në DIN 51619.

B.2 Parimi

Përbërja e një kampioni të LPG-së merret duke përdorur kromatografinë e gazit. Numri i oktanit motorik të kampionit llogaritet nga faktorët e pjesshëm të oktanit motorik të përbërësve dhe përqendrimet e tyre të përcaktuara nga analiza.

B.3 Përcaktimi

Përcaktoni përqendrimin e secilit përbërës të pranishëm në një përqendrim më të madh se 0,1 % (m/m) në kampionin e gazit, duke përdorur metodën e përshkruar në EN 27941 ose DIN 51619.

B.4 Llogaritja dhe shprehja e rezultateve

B.4.1 Llogaritni numrin e pjesshëm të oktanit të motorit për çdo komponent në përzierje si më poshtë:

$$\text{Numri i pjesshëm i oktanit} = M \cdot C$$

ku

(B.1)

M -është faktori i oktanit motorik i komponentit specifik (shih Tabelën B.1), në të njëjtat njësi siç përdoret për C;

C- është fraksioni i përbërësit specifik në përzierje, qoftë në përqindje molare, në masë ose në vëllim.

SHËNIM Faktorët për numrin e oktanit motorik në tabelën B.1 janë vlera empirike për t'u përdorur vetëm në procedurat e llogaritjes të përshkruara në këtë shtojcë.

Në rast mosmarrëveshjeje do të përdoren faktorët molarë.

B.4.2 Shtoni numrat e pjesshëm të oktanit të motorit për të gjithë komponentët e përcaktuar dhe rrumbullakosni shumën deri në 0, 1 më të afërt.

Tabela B.1 - Faktorët për përcaktimin e numrit të oktanit motorik të LPG

Komponentët	Faktori i numrit të oktanit motorik, M		
	Molar	Masë	Vëllim
Propan (+ C2)	95,4	95,9	95,6
Propene	83,9	82,9	83,1
Butan (+ CS)	89,0	88,9	88,9
2-Metilpropan (Isobutan)	97,2	97,1	97,1
Butenet	75,8	76,8	75,7

B.5 Raportim

Raportoni totalin (B.4.2) si numrin e oktanit të motorit GLN të kampionit.

Aneksi C

(Informuese)

Faktorët absolut të përzierjes së presionit të avullit

Kjo shtojcë përshkruan faktorët për llogaritjen e presionit absolut të avullit të gazit të lëngshëm të naftës. Do të përdoret² metoda e llogaritjes siç është dhënë në EN ISO 8973.

Tabela C.1 - Faktorët Absolute të Përzierjes së Presionit të Avullit

Komponentë	Faktorët e përzierjes së komponentit AVP (kPa) në temperaturë (0C)					
	-10	-5	0	10	20	40
Metani	21334	22 742	24 211	27 333	30 707	38 230
Etani	1873	2 128	2 407	3 040	3 781	5 613
Etileni	3 348	3 737	4159	5 101	6184	8 805
Propani	346	405	472	630	826	1 353
Propileni	437	510	591	785	1024	1661
Butani	71,26	86,64	104,5	149,2	207,6	376,9
Izobutani	109,9	132,3	158,1	221,4	302,7	531
1-Butene	87,91	106,8	128,8	183,4	254,4	457
Izobuteni	90,17	109,5	131,9	187,6	259,9	466
Cis-2-Butene	59,63	73,11	88,94	126,7	181,5	336,5
Trans-2-Buten	67,13	81,90	99,16	142,3	199,1	364,8
1,2- Butadiene	43,65	54,08	66,49	98,26	141,3	272,2
1,3-Butadiene	81,55	99,45	120,3	172,2	240,2	436
Pentani	15,23	19,41	24,48	37,85	56,53	115,5
Izopentani	21,98	27,68	34,52	52,25	76,57	151,3
1-Pentene	19,75	25,00	31,33	47,85	70,67	141,5

² Faktorët e përzierjes së presionit të avullit të komponentëve të pranishëm në gazin e lëngshëm të naftës, siç tregohet në tabelë, llogariten kryesisht duke përdorur të ashtuquajturat koeficientë Antoine siç janë publikuar në [4].

Aneksi D

(Informuese)

Kufijtë e presionit të avullit të matës sezonal

Tabela D.1 paraqet kufijtë e presionit të avullit në matës në 40 °C që mund të përdoren për qëllime rutinë të brendshme të kontrollit të cilësisë.

Tabela D.1 - Kufijtë e presionit të avullit të matës sezonal në 40 °C

Nota	Minimumi kPa	ekuivalente me 150 kPa në
A	950	-10
B	800	-5
C	700	0
D	500	+10
E	275	+20

Këto presione avulli llogariten duke përdorur vlerat e dhëna në EN ISO 8973 dhe janë vetëm për qëllime rutinë të brendshme të kontrollit të cilësisë.

STANDARD SHQIPTAR

SSH UNI 6579:2011

Lëndë djegëse të lëngëta për përdorim termik
civil dhe industrial - Klasifikimi dhe
karakteristikat

Liquid fuels for industrial and domestic
thermal purposes - Classification and
characteristics

DPS Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit

Adresa: Rruga "Mine Peza", 143/3, 1014 Tiranë – Shqipëri,

Kutia Postare: 98,

Tel: + 355 (0) 4 222 62 55; Fax: + 355 (0) 4 224 71 77

E-mail: info@dps.gov.al

© DPS

Riprodhimi është i ndaluar. E drejta ekskluzive për publikimin dhe shitjen e Standardeve Shqiptare i takon DPS.

Hyrje

Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit, DPS, është Organi Kombëtar i Standardizimit në Republikën e Shqipërisë.

DPS harton, miraton dhe publikon standardet puro shqiptare, si dhe adopton dhe publikon standardet evropiane dhe ndërkombëtare, duke iu dhënë atyre statusin e Standardeve Shqiptare (SSH). Të njëjtat kompetenca ka edhe për dokumentet e standardizimit. Miratimi formal i tyre bëhet nga Drejtori i Përgjithshëm i DPS.

Standardet Shqiptare hartohen dhe adoptohen nga Komitetet Teknike (KT). Anëtarët e Komiteteve Teknike janë specialistë të subjekteve shtetërore dhe private nga fusha të ndryshme të ekonomisë që angazhohen vullnetarisht në këtë proces.

Standardi është adoptuar nga KT 19 dhe miratuar nga DPS si standard më 2011-11-24.

Standardi SSH UNI 6579:2011 botohet për herë të parë.

Ky standard është i njëjtë me standardin dhe riprodhohet me lejen e:

Instituti Kombëtar Italian të Standardeve - UNI,
Via Sannio, 2
IT-20137 Milano, Italia

Të gjitha të drejtat e shpërndarjes së standardeve evropiane dhe ndërkombëtare në çdo lloj forme në të gjithë botën i takojnë CEN, CENELEC, ETSI, ISO, IEC dhe anëtarëve kombëtare. Asnjë nismë për riprodhimin e tyre nuk mund të ndërmerret pa lejen me shkrim më parë të CEN, CENELEC, ISO, IEC dhe ETSI nëpërmjet të licensuarit.

Standardet rishikohen kur është e nevojshme, prandaj është e domosdoshme që përdoruesi të marrë botimin e fundit si dhe amendamentet e tij, nëse ka të tilla.

Përmbajtja	Faqe
Parathënie	4
1 Fusha e zbatimit	4
2 Standardet referuese	4
3 Marrja e mostrës	6
4 Kërkesat dhe metodat e provës	6
4.1 Ngjyruesit dhe gjurmuesit	6
4.2 Shtesat	6
4.3 Esteret metilik të acideve yndyror.....	6
4.4 Kërkesa të përgjithshme të zbatueshme dhe metodat e provës në lidhje me to.....	7
4.5 Saktësia dhe dyshimi	7
Tabela 1 Klasifikimi i lëndëve djegëse, kërkesat dhe metodat e provave	8

STANDARD SHQIPTAR

Lëndë djegëse të lëngëta për përdorim termik civil dhe industrial – Klasifikimi dhe karakteristikat

S SH UNI
6579:2011
ICS: 75.160.20

Aprovuar në Komitetin Teknik 19
Miratuar më 24.11.2011

Ky standard ka statusin e Standardit Shqiptar.

Ky standard shqiptar ekziston vetëm në gjuhën shqipe.

Parathënie

Standardi S SH UNI 6579:2011 u përshtat nga Komiteti Teknik 19, "Produkte naftë, lubrifikantë dhe produkte që lidhen me to", sekretariatit e të cilit e mban DPS-ja.

Këtij standardi shqiptar duhet t'i jepet statusi i një standardi kombëtar, nëpërmjet një njoftimi, brenda muajit Maj 2012 dhe standardet kombëtare që bien në kundërshtim me të, duhen të shfuqizohen brenda muajit Maj 2012.

1 Fusha e zbatimit

Ky standard përcakton kërkesat dhe jep klasifikimin për një përdorim sa më të mirë të lëndëve djegëse të lëngëta, me origjinë nga nafta për përdorim termik civil dhe industrial.

Shënim: Për qëllimet e këtij standardi shqiptar, termat "% m" dhe "% vol." janë përdorur për të paraqitur përkatësisht përqindjen në masë dhe përqindjen në vëllim.

2 Standardet referuese

Ky standard shqiptar përmban përcaktime nga publikime të tjera, me anë të referencave të datuara ose të padatuara. Këto referenca normative janë cituar në vendet e nevojshme në tekst dhe publikimet janë renditur më poshtë. Referencat e datuara, amendamentet e mëtejshme ose rishikimet e çdo publikimi të tillë, zbatohen për këtë standard shqiptar vetëm kur ato përfshihen në të, me anë të amendamentit ose rishikimit. Për referencat e padatuara, zbatohet botimi më i fundit i publikimit të referuar (përfshirë amendamentet).

S SH EN 116

Lëndë djegëse për motorët diesel dhe pajisje ngrohëse shtëpiake
Përcaktimi i pikës së taposjes së filtrit në të ftohtë

- S SH EN 12766-2 Produktet e naftës dhe vajrat e përdorur – Përcaktimi i BPK – ve dhe produktet në lidhje me 'to – Llogaritja e përmbajtjes së BPK
- S SH EN 12766-3 Produktet e naftës dhe vajrat e përdorur – Përcaktimi i BPK – ve (derivatet e Benzenit të Poliklorinuar) dhe produktet në lidhje me 'to – Pjesa 3: Përcaktimi dhe kuantifikimi (sasiçimi) i përmbajtjes së terfenileve (difenilbenzeneve) të poliklorinuara (TPK) dhe toluen benzileve të poliklorinuara (TBPK) me anë të gazkromatografisë (GK) duke përdorur një dedektor (gjurmues) për kapjen e elektronit (DKE).
- S SH EN 13131 Metodat e provës për naftën dhe produktet e saj - Produktet e lëngta të naftës - Përcaktimi i përmbajtjes së nikelit dhe vanadit - Metoda spektrometrike e absorbimit atomik
- S SH EN 14078 Produktet e lëngshme të naftës - Përcaktimi i metilestereve të acideve lyrore (FAME) në distilatet e mesme - Metoda e spektroskopisë me rreze infra të kuqe
- S SH EN 14213 2003 Vajrat ngrohës - Metilesteret e acideve lyrore (FAME) - Kërkesat dhe metodat e provës
- S SH EN ISO 2719 Përcaktimi i pikës së flakërimit – Metoda Pensky-Martens me kupë të mbyllur (kroxholl) (ISO 2719:2002)
- S SH EN ISO 2592 Përcaktimi i pikës së flakërimit – Metoda Cleveland me kupë të hapur (kroxhol) (ASTM D-92)
- S SH EN ISO 3104 Produkte të naftës – Lëngjet transparentë dhe të errët – Përcaktimi i vizkozitetit kinematik dhe llogaritja e viskozitetit dinamik. (ASTM D-445-11a)
- ASTM D1665-98 Përcaktimi i viskozitetit specifik Engler në produktet e rënda
- S SH EN ISO 3170 Lëngjet e naftës – Marja e mostrës me dorë
- S SH EN ISO 3171 Lëngjet e naftës – Marja automatike e mostrës me tubacion (ISO 3171:1988).
- S SH EN ISO 3405 Produkte të naftës – Përcaktimi i karakteristikave të distilimit (ISO 3405:2000). (ASTM D-86)
- S SH EN ISO 3675 Nafta bruto dhe produktet e lëngëta të naftës – Përcaktimi laboratorik i densitetit –Metoda me hidrometër(ISO 3675:1998).
- S SH EN ISO 3735 Naftë bruto dhe mazut - Përcaktimi i mbetjes - Metoda e ekstraktimit

S SH EN ISO 4259	Produkte të naftës – Përcaktimi dhe zbatimi i të dhënave të sakta në lidhje me metodat e provës (ISO 4259:1992, përfshirë Korrigjimin 1:1993)
S SH EN ISO 6245	Produkte të naftës – Përcaktimi i hirit (ISO 6245:2001)
S SH EN ISO 8754	Produkte nafte - Përcaktimi i përmbajtjes së squfurit – Spektrometria fluoreshente e shpërndarjes së energjise me reze x (ASTM D 4294-02)
S SH EN ISO 20884	Produkte nafte - Përcaktimi i përmbajtjes së squfurit në lëndët djegëse të lëngëta për automjete - Spektrometria fluoreshente me rreze X në shpërndarjen e gjatësisë së vales (ASTM D2622)
S SH EN ISO 10370	Produktet e naftës - Përcaktimi i mbejes së karbonit - Metoda mikro
S SH ISO 3016	Produkte nafte - Përcaktimi i pikës së rrjedhjes
S SH ISO 3733	Produkte nafte dhe materiale bituminoze - Përcaktimi ujit - Metoda e distilimit
S SH ISO 3734	Produktet e naftes - Përcaktimi i ujit dhe mbeturinave mekanike në mazutet e naftes – Metoda me centrifuge
ASTM D 974:	Produkte të naftës – Përcaktimi i aciditetit dhe bazicitetit me metodën e titrimit të ngjyrës së indikatorit.

3 Marrja e mostrës

Mostrat duhen të merren siç përshkruhet në standardin S SH EN ISO 3170 ose në standardin S SH EN ISO 3171 dhe/ose në përputhje me kërkesat e standardeve kombëtare ose rregulloret për marrjen e mostrës të lëndës djegëse për ngrohje industriale dhe shtëpiake.

Nga pikëpamja e ndjeshmërisë së disa metodave të provës që referohen në këtë standard shqiptar, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet përputhshmërisë të çdo udhëzimi për enët e marrjes së mostrës të cilat përfshihen në standardin e metodës së provës.

4 Kërkesat dhe metodat e provës

4.1 Ngjyruetit dhe gjurmuesit

Është i lejueshëm përdorimi i ngjyruetit dhe/ose i gjurmuesve. Duhet të përdoren ngjyruetit dhe gjurmues sipas ligjeve dhe akteve nënligjore në fuqi në këtë fushë.

4.2 Shtesat

Lejohet përdorimi i shtesave me qëllim përmirësimin e cilësia së lëndës djegëse.

Rekomandohet përdorimin aditivëve të përshtatshëm, pa efekte anësore të njohur, në sasi të duhur.

4.3.1 Esteret metilik të acideve yndyror

Lejohet përdorimi i estereve metilik i acideve yndyror (FAME) të përzier me gazoil ose me vajra të djegshëm. FAME e përdorur duhet të jetë në përputhje me standardin S SH EN 14213.

4.4 Kërkesa të përgjithshme të zbatueshme dhe metodat e provës në lidhje me to

Kur i nënshtrohen provave sipas metodave të treguara në tabelen 1, lëndët djegëse dhe përzierjet e mundëshme me FAME (shih pikën 4.3) duhet të kënaqin kufijtë e treguar në tabelën 1.

Në rastin kur përmbajtja e FAME në gazoil ose në vajin e djegshëm është më e madhe se 105 V/V) për përcaktimin e përmbajtjes së squfurit duhet të përdoret metoda e përcaktuar në standardin S SH EN ISO 14596

Për përcaktimin e përmbajtjes së FAME në gazoil duhet të përdoret metoda e përcaktuar në standardin S SH EN ISO 14078.

4.5 Saktësia dhe dyshimi

Të gjitha metodat e provave të cilave ju referohet ky standard përfshijnë të dhëna të saktësisë në përputhje me standardin S SH EN ISO 4259. Në raste dyshimi, për zgjidhjen e mosmarrëveshjes dhe interpretimin e rezultateve të bazuara në saktësinë e metodës së provës duhen të përdoren procedurat e përshkruara në S SH EN ISO 4259:2006.

Tabela 1 – Klasifikimi i lëndëve djegëse, kërkesat dhe metodat e provave

Lloji i lëndës djegëse	Njësia	Vajguri (kerosinë)	Gazoil ≤0,1	Gazoil >0,1	Lende djegëse të lengeta të renda të naftes (heavy fuel oil)		Metodat e provës
					Solar	Mazut	
	Njësia	A	B	C	D	E	
Karakteristikat							
Pika flakërimit	°C	≥28	>55	>55	>65	>80	S SH EN ISO 2719 ASTM D-92
Indeksi i cetanit			≥42				
Masa vëllimore në 15°C	Kg/m ³	770 deri 830	815 - 875	815 - 875			S SH EN ISO 3675
Viskoziteti në 40°C	mm ² /s		2,0-7,4	2,0-7,4	-	-	S SH EN ISO 3104 ASTM D-445 ASTM D1665
në 50°C	mm ² /s		-	-	21-90	>90	
në 50°C	°E						
në 100°C	mm ² /s				<12	>12	
në 100°C	°E				≤2	>2	
Distilimi në 150°C	%(v/v)	-	≤2 ¹	≤2 ¹			S SH EN ISO 3405 ASTM D 86
në 210°C	%(v/v)	<90					
në 250°C	%(v/v)	≥65	<65				
në 300°C	%(v/v)			<60			
në 350°C	%(v/v)		≥85	<85			
Uji dhe mbetjet	%(v/v)	≤0,05	≤0,05	≤0,05			S SH ISO 3734
Uji	%(v/v)	shënja	shënja	shënja	≤2	shënja	S SH ISO 3733
Mbetjet	%(m/m)				≤0,5	≤0,5	S SH ISO 3735
Hiri	%(m/m)				≤0,1	≤0,2	S SH EN ISO 6245
korrozioni	vlerësim	1a	1a	1a			S SH EN ISO 2160
Pika e turbullimit	°C		≤0	≤0			S SH ISO 3016
Squfuri	%(m/m)	≤0,2	≤0,1	≤1	≤5	≤7	S SH EN ISO 20884
Përmbajtja e koksit	%(m/m)				≤15	≤15	S SH EN ISO 10370
Nikel+Vanad	mg/kg	≤15	≤15	≤15	≤180	≤230	S SH EN 13131
PCB	mg/kg	<4	<4	<4	<4	<4	S SH EN 12766-2
PCT	mg/kg	<10	<10	<10	<10	<10	S SH EN 12766-3
Fuqia kalorifike	MJ/kg				≥40	≥40	S SH 3745
Ngjyra(2)		po	po	po			

Shënimi (1) :nuk është i nevojshëm kur pika e flakërimit është më e madhe ose e barabartë me 65°C

Shënimi (2): është i detyrueshëm ngjyrosja,për produktet (A,B,C), sipas ligjeve dhe akteve nënligjore në fuqi

